SAMEN MAKEN WE NEDERLAND TOEGANKELIJK!

Jaarverslag 2020

dedicon

Inhoudsopgave

BESTUURSVERSLAG 2020 3

1.1 Samen maken we Nederland toegankelijk! 3

1.2 Een bijzonder jaar 4

1.3 Samen werken 6

1.3.1 Medewerkers en vrijwilligers 6

1.3.2 De Adviesraad 9

1.3.3 Club Orange 10

1.3.4 Het Dedicon Innovatieteam 11

1.3.5 Onze partners 11

1.3.6 Financiële partners 13

1.4 Samen lezen, samen luisteren 14

1.5 Samen naar school 16

1.6 Samen toegankelijk publiceren 18

1.7 Samen meedoen 20

1.8 Samen vooruit 22

1.9 Het financiële beeld van 2020 23

Verslag van de Raad van Toezicht 27

Jaarrekening 2020 29

3.1 Geconsolideerde balans 29

3.2 Geconsolideerde staat van baten en lasten 30

3.3 Geconsolideerd kasstroomoverzicht 31

3.4 Grondslagen waardering activa en passiva en resultaatbepaling 31

3.5 Toelichting geconsolideerde jaarrekening 39

3.6 Toelichting geconsolideerde balans 40

3.7 Toelichting geconsolideerde staat van baten en lasten 49

3.8 WNT-verantwoording 55

3.9 Toezichthoudende topfunctionarissen 56

3.10 Enkelvoudige balans 57

3.11 Enkelvoudige staat van baten en lasten 57
3.12 Toelichting enkelvoudige jaarrekening 58
3.13 Toelichting enkelvoudige balans 58
Overige gegevens 61
4.1 Vaststelling jaarrekening 61
4.2 Goedkeuring jaarrekening 61
4.3 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant 62

BESTUURSVERSLAG 2020

1.1 Samen maken we Nederland toegankelijk!

Iedereen moet volwaardig en gelijkwaardig kunnen meedoen in onze samenleving. Een samenleving waarin ook mensen met een beperking zelfstandig kunnen kiezen hoe ze willen wonen, werken, leren en hun vrije tijd doorbrengen. Toegang tot informatie –tekst én beeld– is daarbij essentieel. Daarom heeft Dedicon als missie om te werken aan een wereld waarin het vanzelfsprekend is dat informatie voor iedereen toegankelijk is. Om dat mogelijk te maken moeten we in Nederland samenwerken.

Want een toegankelijke samenleving ontstaat niet alleen door initiatieven en stimulering door de overheid. Een toegankelijke samenleving stopt ook niet bij fysieke toegankelijkheid van gebouwen en websites. En toegankelijkheid van tekst en beeld is niet alleen een taak van Dedicon. Een toegankelijke samenleving ontstaat door bewustwording bij en inzet van ons allemaal: nationale en lokale overheidsinstanties, bedrijven, organisaties en individuele burgers. Met het VN-verdrag Handicap als leidraad en de Europese Toegankelijkheidsakte die in 2022 in de Nederlandse wetgeving moet zijn geïmplementeerd, moeten we samen de schouders eronder zetten om te zorgen dat tekst en beeld voor iedereen toegankelijk wordt.

1.2 Een bijzonder jaar

Het mag duidelijk zijn dat 2020 voor iedereen een bijzonder jaar was. De coronapandemie heeft ook zijn weerslag gehad op de mensen en de werkzaamheden bij Dedicon. Meerdere collega's zijn direct getroffen, door ziekte of door het overlijden van dierbaren als gevolg van corona. De gevolgen van de beperkende maatregelen hebben iedereen geraakt, ook bij het uitvoeren van het werk. Doordat in 2019 Office365 is ingevoerd, konden de kantoormedewerkers vanuit huis werken om zo de productiemedewerkers ruimte te geven om veilig hun werk op locatie te kunnen doen. Gedurende een aantal maanden was het niet mogelijk om onze vrijwillige voorlezers te verwelkomen.

In overleg met de Koninklijke Bibliotheek en het ministerie van OCW en dankzij de enorme inzet van de CAO-medewerkers, flexibele schil van zzp-voorlezers en vrijwilligers is het gelukt om bijna alle afgesproken (re-)productiedoelen voor 2020 te behalen en alle klanten te voorzien van de benodigde school- en studieboeken. Wel hebben we noodgedwongen gedurende enkele maanden de titels van een aantal gesproken regionale kranten moeten samenvoegen. Op deze manier kon iedereen blijven meedoen –in de klas of thuis– en genieten van alle leesboeken, kranten en tijdschriften in de vrije tijd. Op het moment van het schrijven van dit jaarverslag duurt de pandemie nog voort. In welke mate deze de bedrijfsvoering en productie van Dedicon in 2021 raakt is ongewis.

De belangrijkste uitkomsten van onze inzet in 2020 hebben we hier op een rij gezet (aantallen zijn afgerond op honderdtallen)[1].

Productie Audio	**2020**	**2019**
Algemene lectuur (titels/minuten) [2]	1.300 / 716.200	1.200 / 715.800
School- en studieboeken (titels/minuten)	640 / 373.300	960 / 511.000
Kranten en tijdschriften (minuten)	388.300[3]	431.600

Productie tekst/braille		
Algemene lectuur (titels/boekpagina's)	700 / 191.700	800 / 215.100
Jumboletter (titels/pagina's)	100 / 19.000	95 / 18.800
Elektronische kranten/tijdschriften (edities)	11.900	11.800
School- en studieboeken (titels/boekpagina's)	1.400 / 377.500	1.300 / 365.000
Foto-PDF-bestanden (titels/boekpagina's)	1.600 / 338.000	1.800 / 409.400
Voelbare tekeningen (leermiddel)	15.900	17.000
Voelbare tekeningen (algemeen)	500	500
Dyslexiebestanden (titels)	100	80

Reproductie		
Cd's	856.300	877.200
Streams/downloads	1.116.500	983.300
Braillepagina's	3.595.900	3.340.600
Voelbare tekeningen (leermiddel)	69.800	70.500
Voelbare tekeningen (algemeen)	3.300	3.500
A3-vergrotingen	14.400	13.400
Jumboletter-boeken	10.100	8.400

[1] Met de Koninklijke Bibliotheek spreekt Dedicon jaarlijks van tevoren af wat de specifieke productiecijfers worden. De reproductieaantallen zijn afhankelijk van de klantvraag. De afspraken op het gebied van de aantallen educatieve materialen hebben voor OCW een indicatief doel; het daadwerkelijk aantal (re)producties worden namelijk bepaald door de vraag van de klanten.
[2] De aantallen betreffen de audioproductie door Dedicon zelf. In voorgaande jaren zijn ook aangekochte producties in de aantallen meegerekend.
[3] In 2020 zijn door de coronamaatregelen alle gesproken landelijke en regionale kranten vervangen door één krant met een compilatie van krantenartikelen. Deze is naar alle krantenabonnees van Passend Lezen gestuurd.

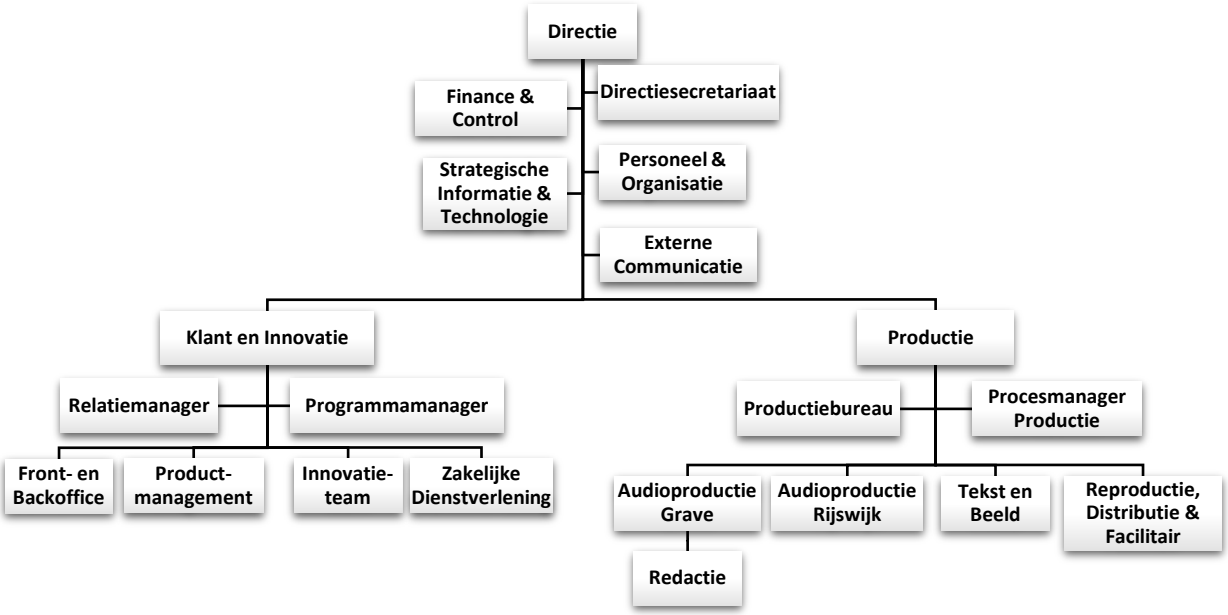
1.3 Samen werken

De producten, diensten en projecten die we in 2020 hebben (op)geleverd zijn in de eerste plaats het resultaat van samenwerking, zowel intern als extern. In 2020 werd dat echter bemoeilijkt, omdat fysieke bijeenkomsten nauwelijks plaats konden vinden. Toch hebben we, met de hulp van alle digitale mogelijkheden ervoor gezorgd dat klanten konden blijven lezen en leren. Iets waar we met z'n allen ook trots op mogen zijn.

1.3.1 Medewerkers en vrijwilligers

Onze medewerkers zijn mogelijk-makers, dat heeft 2020 wel laten zien. Oplossingen die voor onze klanten ook echt werken, maak je niet alleen. Die bedenk je ook niet vanuit een ivoren toren. Gelukkig is het Dedicon-team groot. Het team bestond in 2020 uit 147 vakkundige CAO-medewerkers (120 fte) en 337 zeer gemotiveerde vrijwillige voorlezers, samenstellers van gesproken regionale kranten, leden van Club Orange en redactieleden.

Organigram Dedicon, per 31 december 2020

Stichting Dedicon kent statutair een bestuurs-/toezichtstructuur volgens de richtlijnen van de Governance Code Cultuur. Dedicon wordt bestuurd door de directeur-bestuurder: Maarten Verboom. Hij vormt samen met Inge de Mönnink (Klant & Innovatie), Edwin Meijerink (Productie), Richard Schoonderwoerd (Strategische Informatie Technologie) en Erik Horst (Finance & Control) het Management Team van Dedicon.

Het toezicht op het bestuur wordt vormgegeven door de Raad van Toezicht. In 2020 waren de leden Marianne Kallen-Morren (voorzitter), Anita Lussenburg, Theo van der Gun en Wim Ludeke. Theo van der Gun heeft op 18 september 2020 de Raad van Toezicht verlaten en is opgevolgd door Menno Schaap.

De directeur-bestuurder van Dedicon is uit hoofde van zijn functie ook bestuurslid van de Stichting Vrienden van Dedicon. Daarnaast is hij bestuurslid van de Stichting Le Sage ten Broek. Omdat beide stichtingen soortgelijke doelstellingen en activiteiten uitvoerden hebben de besturen besloten tot een fusie waarbij Stichting Le Sage ten Broek is opgegaan in de Stichting Vrienden van Dedicon.

De arbeidsvoorwaarden voor de medewerkers vallen onder de CAO Openbare Bibliotheken. De Ondernemingsraad vertegenwoordigt de belangen van alle medewerkers binnen Dedicon. Deze bestond in 2020 uit 7 leden die verhoudingsgewijs het personeel in Grave en Rijswijk vertegenwoordigen: Hans Fieggen (voorzitter), Desiree Pluijgers, Paul Rambachs, Laura ten Hoedt, Kirsten de Haan, Mariska Sturkenboom en Peter van Muijen. Voor de verkiezingen voor de Ondernemingsraad in november 2020 hebben Hans Fieggen en Mariska Sturkenboom zich niet opnieuw verkiesbaar gesteld. Daarvoor in de plaats zijn Davy Kager en Roel van Tiel toegetreden. Sindsdien is Kirsten de Haan voorzitter.

Ondanks de coronamaatregelen heeft Dedicon haar medewerkers in 2020 gestimuleerd in het volgen van trainingen en cursussen.

- Alle leidinggevenden hebben een training gevolgd in het voeren van ontwikkelgerichte gesprekken. De reden hiervoor was de invoering van een nieuwe vorm van ontwikkelgesprekken tussen medewerkers en leidinggevenden, waarbij de nadruk ligt op meer regie bij de medewerker in zijn/haar ontwikkeling.
- Alle leidinggevenden hebben de training 'Effectieve sturing in verzuim' gevolgd.
- Medewerkers konden zich inschrijven voor de training 'Focus in werk en leven'.
- Met het project 'Digitaal samenwerken' is de ontwikkeling in de digitale werkomgeving en bijbehorende vaardigheden verder opgepakt.
- Via Microsoft Teams werden tips gedeeld, kennissessies gegeven en uitwisseling van kennis gestimuleerd.
- Alle medewerkers hadden de mogelijkheid zich aan te melden voor diverse online trainingen op gebied van digitale vaardigheden.

Voor medewerkers die hun werk alleen op locatie konden uitvoeren heeft een speciale werkgroep zich gebogen over de inrichting van een veilige werkplek. Deze werkgroep heeft hygiënemaatregelen ingesteld en de Dedicon-kantoren heringericht (zoals bewegwijzering) om te kunnen voldoen aan de RIVM-richtlijnen. Door middel van een enquête en persoonlijke gesprekken zijn de thuiswerkplekken ergonomisch verantwoord ingericht om de vitaliteit van alle medewerkers te bewaken. Daarnaast is er een thuiswerkvergoeding ingesteld.

Medewerkers die vanwege zorg thuis (kinderen, mantelzorg, etc.) hun uren niet konden maken kregen de mogelijkheid om speciaal verlof op te nemen voor niet-werkbare uren. Tevens zijn er diverse initiatieven geweest om medewerkers en vrijwilligers een hart onder de riem te steken. Personeelsbijeenkomsten zijn waar mogelijk in een digitale vorm omgezet. Deze werden erg gewaardeerd, ook al zijn we daar nog een lerende organisatie in.

1.3.2 De Adviesraad

Ook in 2020 is Dedicon op strategisch niveau bijgestaan door een groep professionele en gedreven (ervarings-)deskundigen, ondernemers, bestuurders en wetenschappers. Vanuit hun expertise adviseren zij Dedicon over de route die we bewandelen om informatie voor iedereen toegankelijk te maken. In 2020 bestond de Adviesraad uit:

Ameling Algra
Voormalig manager bij het College voor toetsen en examens, voor (het beleid ten aanzien van) examinering en kandidaten met een beperking.

Birgitta Blokland
Voorheen werkzaam in Marketing & Sales en HR (opleidingen) IKEA Nederland B.V., bestuurslid en coördinator diverse projecten European Blind Union, bestuurslid World Blind Union.

Remco Bron
Onder andere CEO en oprichter Resono, directeur en oprichter So many thoughts.

Catia Cucchiarini
Senior researcher Centre for Language and Speech Technology Radboud Universiteit, senior projectmanager Nederlandse Taalunie.

Frans van der Reep
Voormalig lector bij InHolland University of Applied Sciences, voormalig Senior Strategist bij KPN en diverse commissariaten in zowel profit als non-profit sector.

Menno Schaap
Fiscalist bij Deloitte Belastingadviseurs. Lid van de Adviesraad tot september 2020.

Erik Timmermans
(Freelance tekst-) schrijver en beeldend kunstenaar, voormalig secretaris-generaal Groep Algemene Uitgevers, Nederlands uitgeversverbond (NUV; tegenwoordig Mediafederatie), voormalig secretaris juridische en economische zaken NUV. Voormalig directeur Stichting Papier en Karton.

Robbert Vriens
Managing director Aranea.

Rob van Vliet
Diverse bestuursfuncties bij belangenorganisaties van blinden en slechtzienden, daarnaast voormalig adviseur bedrijfsstrategie KPN.

1.3.3 Club Orange

Mireille, Ole, Twan, Rayane, Hannah en Teun. Zij zijn de jeugdige leden van Club Orange. Ze zijn tussen de 15 en 20 jaar oud en allen hebben ze een visuele beperking en zijn ze gebruikers van de diensten van Dedicon. Gevraagd en ongevraagd vertellen zij ons hoe wij onze diensten en producten nog beter kunnen maken. Hierdoor ontstaan er oplossingen die hen verder helpen en bijdragen aan hun kwaliteit van leven. Zo maken we samen werk van toegankelijke informatie.

1.3.4 Het Dedicon Innovatieteam

In 2018 is het Dedicon Innovatieteam van start gegaan. Elk jaar kunnen medewerkers zich hiervoor aanmelden om gedurende een aantal maanden hierin actief te zijn. In 2020 is deze opzet geëvalueerd en is besloten door te gaan. Innovatie willen we multidisciplinair aanpakken, maar tegelijkertijd ook nauw laten aansluiten bij de strategische doelen van Dedicon. Daarom is sinds het najaar 2020 van start gegaan met twee teams: het reeds bestaande team Multimodaal Product en een nieuw op te starten team dat zich gaat richten op het toegankelijk maken van beeld in meerdere vormen.

1.3.5 Onze partners

Samen maken we Nederland toegankelijk. Daarom trekken we veel op met partners in het veld. Partners zoals ketenpartners Bibliotheekservice Passend Lezen (BPL) en de Christelijke Bibliotheek voor Blinden en slechtzienden (CBB). Maar ook de samenwerking met natuurlijke partners in dit werkveld zoals Koninklijke Visio, Bartiméus, Stichting Accessibility en belangenverenigingen zoals Vereniging Onbeperkt Lezen, de Oogvereniging en Oudervereniging Balans waren in 2020 van groot belang om informatie toegankelijk te maken. En in samenwerking met de Mediafederatie en de educatieve (GEU) en algemene (GAU) uitgevers komen we steeds dichter bij het doel om informatie aan de bron toegankelijk te maken voor iedereen.

Onze samenwerking met partners gaat verder dan onze landsgrenzen. Een belangrijke speler in het internationale veld van toegankelijke informatie is het DAISY Consortium. Gezamenlijk werken we aan het creëren van bewustwording, het implementeren van toegankelijke

standaarden en het wereldwijd ondersteunen van uitgevers in de weg naar toegankelijk publiceren aan de bron. Een belangrijke stimulans hiervoor was de in 2020 uitgereikte prijs voor de door het consortium ontwikkelde publicatietool 'WordToEPUB'. Met de tool is het eenvoudig om een Microsoft Word-bestand naar een toegankelijk EPUB-bestand om te zetten. Maarten Verboom is sinds 2019 voorzitter van het DAISY Consortium.

Andere internationale partners waarmee Dedicon in 2020 nauwe samenwerking had zijn onder andere:

- IFLA-sectie Libraries for the Print Disabled (LPD). Koen Krikhaar (accountspecialist) is lid van het bestuur;
- Accessible Book Consortium. Koen Krikhaar is lid van de Advisory Board;
- Luisterpunt, de Vlaamse openbare bibliotheek voor mensen met een leesbeperking. Vanaf 2020 kunnen mensen met een leesbeperking in Nederland en Vlaanderen gebruikmaken van beide collecties van Bibliotheekservice Passend Lezen en Luisterpunt;
- Braille Autoriteit. Nederlandse en Vlaamse brailleproducenten ontwikkelen gezamenlijk een eenduidige braillestandaard en geven een braillekeurmerk uit.
- BrailleNet (Frankrijk) en de Johannes Kepler Universität (Oostenrijk) in het kader van het EU-project "Supporting Inclusive Digital Publishing Through Training" (SIDPT).
- Het internationale samenwerkingsverband "Nordic IT en Production Forum". Dit is een samenwerkingsverband met zusterorganisaties uit Denemarken, Noorwegen, Zweden, Finland, IJsland en Zwitserland. Hierin delen we kennis over productiemethodes, innovaties en IT, onderhouden we gezamenlijke productiestandaarden en werken we samen aan het ontwikkelen en onderhouden van software.

Maar we werken niet alleen samen om onze producten en processen te verbeteren. Ook het stimuleren van bewustwording over de noodzaak van toegankelijke informatie hebben we in 2020 samen met andere partners opgepakt. Zo hebben we met de Oogvereniging, Visio, Bartiméus, CBB, Bibliotheekservice Passend Lezen, Accessibility, Vereniging Onbeperkt Lezen en de Robert Coppes Stichting een gezamenlijk verkiezingspaper opgesteld als input voor de verkiezingsprogramma's van politieke partijen. Tevens is er met Ieder(in), Bartiméus Fonds en diverse andere organisaties van en voor mensen met een visuele of auditieve beperking een brief naar de Eerste Kamer gestuurd over de wijziging van de Mediawet en de beschikbaarheid van toegangsdiensten zoals audiodescriptie. Zo heeft samenwerking voor een krachtige boodschap gezorgd.

1.3.6 Financiële partners

Ook in 2020 hebben de Koninklijke Bibliotheek (KB) en het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW), onze belangrijkste opdrachtgevers, ons financieel ondersteund. Daarnaast hebben diverse organisaties en bedrijven Dedicon opdracht gegeven om hun informatie toegankelijk te maken, waaronder Albert Heijn, de Consumentenbond, CZ, Cito, gemeente Den Haag en de Vereniging Eigen Huis.

Verder hebben diverse fondsen en organisaties met ons samengewerkt om projecten financieel mogelijk te maken. Daarom willen we de volgende fondsen en organisaties van harte bedanken:

- ZonMw
- Fonds XL
- Bartiméus Fonds

- Vereniging Onbeperkt Lezen
- Vrienden van Dedicon
- Oogfonds
- Het Gehandicapte Kind
- Kinderfonds van Dusseldorp
- De Europese Unie (via het Erasmus+ Programma)

We willen ook alle particulieren en bedrijven bedanken die in 2020 aan Dedicon hebben gedoneerd en daarmee hebben bijgedragen aan het toegankelijk maken van tekst en beeld voor mensen met een visuele of andere leesbeperking.

1.4 Samen lezen, samen luisteren

De spiegel en het licht van Hilary Mantel, *Overdag bang en 's avonds dronken* van Sylvia Witteman, *In corontaine* van Youp van 't Hek en *Mrs. Degas* van Arthur Japin. Zomaar enkele boektitels die we in 2020 in audio, braille of digitaal hebben gemaakt. Ondanks de beperkte inzet van onze vrijwillige voorlezers door alle coronamaatregelen is het toch gelukt om de collectie gesproken boeken weer aan te vullen met meer dan 1.000 nieuwe titels.

Meedoen in de maatschappij betekent ook dat je mee kunt praten over actuele onderwerpen. Kranten en tijdschriften zijn daarbij onmisbaar. Daarom hebben we in 2020 ook weer duizenden edities gemaakt van bijna 100 verschillende kranten en tijdschriften. Daarnaast maken we ook twaalf speciale luistermagazines, toegespitst op mensen met een visuele beperking. Variërend van een computermagazine tot speciale luisteruitgaven voor kinderen. Goed voor bijna 300 uur luisterplezier. Ook heeft de redactie van Dedicon weer een aantal

specials gemaakt rondom actuele thema's, zoals 75 jaar vrijheid, de impact van de coronacrisis op mensen die blind of slechtziend zijn en twee mode- en kledingspecials.

In opdracht van de KB maken we elk jaar weer duizenden boeken, kranten en tijdschriften in verschillende leesvormen. Deze titels komen beschikbaar in de collectie van Bibliotheekservice Passend Lezen. Relatiemanager Mariska Sturkenboom van Dedicon en Vera Schoneveld, Teammanager Domeinen / Marketing & Communicatie bij Bibliotheekservice Passend Lezen, praten over de samenwerking tussen Dedicon en BPL in 2020.

Mariska Sturkenboom & Bibliotheekservice Passend Lezen

[audio interview Mariska & Vera]

Behalve de reguliere productie van boeken, kranten en tijdschriften zijn er ook diverse projecten in 2020 uitgevoerd om uiteindelijk het aanbod van toegankelijke publicaties te vergroten en te verbeteren. Veelal samen met onze partners in het veld.

- Het beschikbaar maken van een collectie van bijna 500 e-books voor de jeugd via Passend Lezen. Het betrof hier een collectie e-books die Bartiméus voorheen via de Marvin-app beschikbaar stelde aan hun leerlingen.
- Geïllustreerde boeken in een multimodale vorm toegankelijk maken. Het doel van dit project was het opdoen van ervaring met het produceren van een compleet, multimodaal, toegankelijk EPUB3-bestand van een bestaand geïllustreerd boek.
- Uitwisseling van de audioboekencollectie met de Vlaamse Luisterpunt-bibliotheek. Dankzij een verregaande samenwerking tussen Bibliotheekservice Passend Lezen, Dedicon, de KB en de Vlaamse Luisterpunt-bibliotheek kunnen mensen met een leesbeperking in Nederland en Vlaanderen nu genieten van nog meer gesproken boeken.
- Klanten van Bibliotheekservice Passend Lezen laten kennismaken met

reliëftekeningen middels een proefabonnement.

- De mogelijkheid om elektronische kranten en tijdschriften te lezen met de Online Player via de website van Passend Lezen, onafhankelijk van het gebruikte device (zoals laptop, pc, smartphone of tablet). Klanten kunnen hiermee nu rechtstreeks vanaf de website van Passend Lezen de elektronische kranten en tijdschriften openen waarop zij zijn geabonneerd.
- Openbare bibliotheken stellen sinds 2020 de voorlees-app Yoleo beschikbaar aan jeugdige leden die lezen lastig vinden. Dedicon heeft 13 nieuwe titels aan de collectie toegevoegd. De app was al populair, maar het aantal nieuwe accounts heeft tijdens 2020 een grote vlucht genomen: er zijn ruim 20.000 nieuwe lezers geregistreerd.

1.5 Samen naar school

Volwaardig meedoen in onze samenleving begint al aan het begin, met passend, toegankelijk onderwijs. Of liever nog: inclusief onderwijs. In opdracht van het ministerie en in nauwe samenwerking met onderwijsinstellingen voor leerlingen met een visuele beperking (Visio en Bartiméus) past Dedicon schoolboeken op een zodanige manier aan dat scholieren en studenten met een visuele of andere leesbeperking 'gewoon' kunnen meedoen in de klas. In 2020 leidde dat, ondanks de productiebeperkingen door COVID-19, tot 637 nieuwe titels in audio in de collectie, 1.418 titels als tekstbestand (onder andere uit te printen in braille), 1.633 titels als fotoPDF-bestand en 104 titels voor dyslexiesoftware. Sinds het ministerie van OCW in 2017 is gestopt met vergoeden van de productie van toegankelijke titels voor dyslexiesoftware, is het aantal nieuwe titels aanzienlijk verminderd. Ondanks dat we meer titels hebben kunnen maken in 2020 dan in 2019, blijkt dat er een zeer beperkt aantal beschikbaar is.

Een van de bewerkingen die Dedicon doet om schoolboeken toegankelijk te maken is het aanbrengen van didactische aanpassingen en het voelbaar maken van tekeningen die in het boek staan. Leonoor Soet (medewerker didactische aanpassingen bij Dedicon) praat met onderwijsassistent Sylvia Aerden over deze aanpassingen en hoe ze visueel beperkte leerlingen helpen. Leonoor legt als eerste uit waarom Dedicon didactische aanpassingen toevoegt aan de aangepaste schoolboeken.

Leonoor Soet & Sylvia Aerden

[audio interview Leonoor & Sylvia]

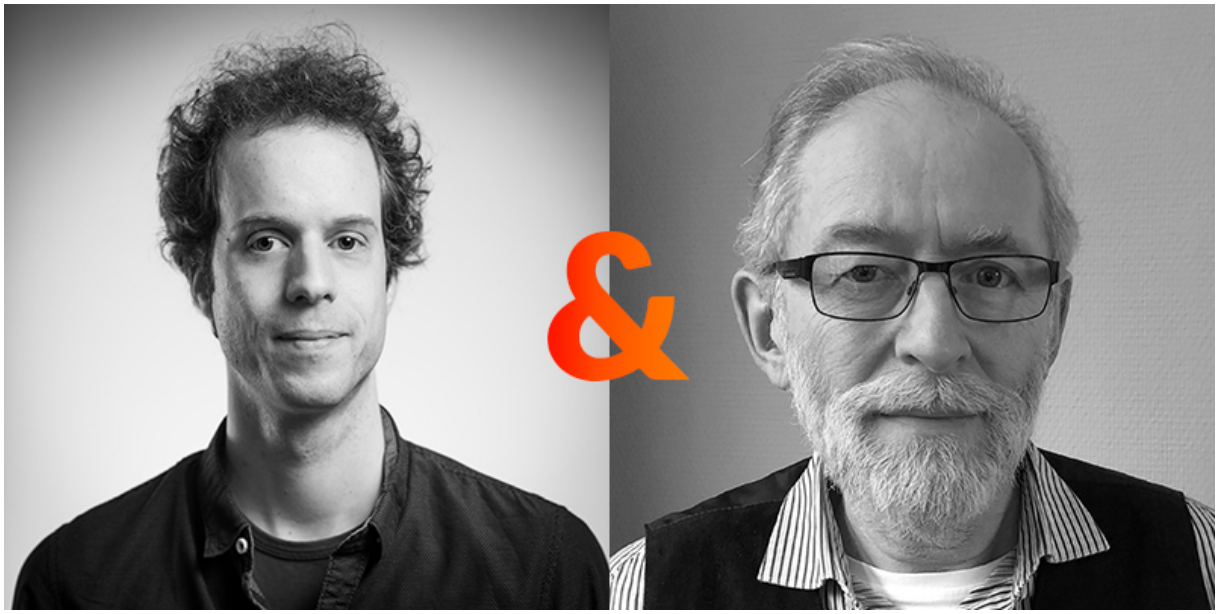
Naast alle reguliere producties voor het maken van toegankelijke school- en studieboeken, zijn veel medewerkers ook betrokken geweest bij verschillende projecten en activiteiten die bijdragen aan inclusief onderwijs en meedoen in de klas. De meest opmerkelijke van 2020 waren:

- het aanbrengen van didactische aanpassingen in Edu-tekstbestanden van schoolboeken voor het voortgezet onderwijs. De aanpassingen richten zich vooral op het toevoegen van beeldbeschrijvingen, voelbare tekeningen en het structureren van de informatie;
- het aanpassen van verschillende toetsen en examens. Hoewel de Centrale Eindtoets voor het basisonderwijs en de Centraal Schriftelijke Eindexamens in 2020 niet zijn afgenomen, had Dedicon ze wel in aangepaste vorm gereed;
- het tweejaarlijkse klanttevredenheidsonderzoek onder klanten die educatieve producten bij Dedicon bestellen. Met rapportcijfers tussen de 7,3 en 8,7 van particuliere klanten en tussen de 7,6 en 8,6 van scholen scoren onze dienstverlening en producten goed tot zeer goed;
- een onderzoek over hoe we de productie en distributie van audiodescriptie bij educatieve video's in ons productieproces kunnen inpassen. In 2021 wordt gestart met de productie en levering van producten aan klanten;
- het ontwikkelen en introduceren van het bordspel Schip Ahoy! om leerlingen met én zonder visuele beperking samen een bordspel te kunnen laten spelen. Het is een inclusief spel geworden dat samenwerking, ruimtelijk inzicht en speltactiek stimuleert. We konden dit leuke spel ontwikkelen dankzij de financiële hulp van het Oogfonds, Het Gehandicapte Kind en Kinderfonds Van Dusseldorp;
- zes Goede Kennis-campagnes die inspeelden op actuele situaties, zoals onderwijs op

afstand, het voorkomen van de leesdip tijdens de zomer en de start van het nieuwe schooljaar. Tijdens deze campagnes hebben we ouders en onderwijsprofessionals voorzien van vele tips, adviezen en allerlei praktische handreikingen, zodat zij hun kinderen/leerlingen met een leesbeperking (nog beter) met hun schoolwerk kunnen begeleiden;

- het leveren en testen van schoolboeken in EPUB3-formaat in samenwerking met de onderwijsinstellingen van Visio en Bartiméus. Met behulp van de app Bookshelf van VitalSource kunnen leerlingen deze boeken gebruiken. Beluister hierover ook het gesprek tussen Davy Kager en Henk Snetselaar.

Davy Kager, productmanager bij Dedicon, is in gesprek met Henk Snetselaar, docent bij Bartiméus, over hun samenwerking in het project EPUB-schoolboeken. Davy legt als eerste uit wat het doel van het project was.

Davy Kager & Henk Snetselaar

[audio interview Davy en Henk]

1.6 Samen toegankelijk publiceren

Om te komen tot een inclusieve samenleving is het noodzakelijk dat alle informatie voor iedereen toegankelijk is. Niet alleen websites, maar ook de bestanden die op een website staan. En uiteraard boeken, kranten, tijdschriften en school- en studiemethoden. Je kunt niet volwaardig meedoen als je geen volledige toegang hebt tot tekst en beeld. Om die reden werken we bij Dedicon al vele jaren nauw samen met educatieve en algemene uitgevers met als doel dat uitgaven vanaf de bron toegankelijk worden gepubliceerd. De afgelopen jaren heeft dat geresulteerd in goedbezochte rondetafelgesprekken. Daaruit is het project TPUB voortgekomen, waarin naast Dedicon en uitgevers ook de Koninklijke Bibliotheek, het

ministerie van OCW, Visio, Bartiméus, Stichting Accessibility, de Oogvereniging, Vereniging Onbeperkt Lezen en Kennisnet participeerden. Het ministerie van OCW en Fonds XL ondersteunden dit initiatief financieel. In 2020 is de stuurgroep van dit project een aantal malen bijeengekomen om een vervolg in 2021 mogelijk te maken.

In 2020 waren er nog twee noemenswaardige activiteiten ter bevordering van toegankelijk publiceren:

- EPUB3.2 als aanbevolen standaard voor digitale overheidspublicaties. Dedicon heeft de overheid gevraagd EPUB 3.2 op de lijst van aanbevolen standaarden te plaatsen. Het Bureau Forum Standaardisatie, onderdeel van de Dienst Digitale Overheid van het Ministerie van Binnenlandse Zaken, heeft die aanvraag behandeld en goedgekeurd;
- Dedicon is een actieve partner in het internationale project *Supporting Digital Publishing through Training* (SIDPT), samen met BrailleNet (Frankrijk) en de Johannes Kepler Universität (Oostenrijk). Gezamenlijk maken we een Europees platform (Inclusive Publishing in Practice) waar uitgevers best practices en trainingsmateriaal kunnen vinden (in verschillende talen) om toegankelijk publiceren mogelijk te maken. In 2020 heeft de project onder andere een uitgebreide enquête gehouden onder uitgevers om te inventariseren waar de behoefte ligt. Het gehele project wordt financieel ondersteund vanuit het Erasmus+ Programma van de Europese Unie.
- Daarnaast maakt Dedicon als lid van het DAISY Consortium deel uit van een wereldwijd netwerk van organisaties die inclusief publiceren nastreven en bevorderen (inclusivepublishing.org). Het bestuur van het DAISY Consortium heeft besloten in aanloop naar de implementatie van de Europese Toegankelijkheidsakte een Europees inclusief publiceren forum op te richten. Uiteraard neem Dedicon hier actief aan deel.

Sinds 2011 werken Uitgeverij Deviant en Dedicon aan het ontwikkelen van toegankelijke schoolmethoden. In een gesprek praten productmanager en manager toegankelijkheid Hans Beerens van Dedicon en Jos Brouwer, adjunct-directeur van Uitgeverij Deviant, over de samenwerking rondom toegankelijk publiceren. De eerste vraag aan Jos Brouwer is wat Uitgeverij Deviant in 2020 aan toegankelijk publiceren heeft gedaan.

Hans Beerens & Jos Brouwer

[audio interview Hans en Jos]

1.7 Samen meedoen

In 2020 hebben we weer dankbaar gebruik gemaakt van de honderden vrijwillige voorlezers die meehelpen om gesproken boeken, kranten, tijdschriften en schoolmaterialen te maken. Ondanks de coronamaatregelen die ervoor zorgden dat we een aantal weken geen vrijwilligers konden ontvangen, hebben zij het samen met ons mogelijk gemaakt dat juist in deze moeilijke tijden mensen met een leesbeperking konden genieten van de mooiste verhalen of toch gewoon mee konden blijven doen op school.

Een belangrijk project dat in dit kader in 2020 is afgerond, is *Onzichtbare Helden*, onderdeel van de Maatschappelijke Diensttijd en financieel ondersteund door ZonMw. Het project had als doel om jonge mensen te interesseren in vrijwilligerswerk. Dat dat is gelukt blijkt wel uit het feit dat ruim 50 jongeren als voorlezer of redacteur aan de slag zijn gegaan. En ondanks dat ze zich maar 50 uur hoefden in te zetten is het overgrote deel als vaste vrijwilliger gebleven. Een win-win-project dus.

Bastienne Lugt is een van onze stemcoaches en Susan Muskee een van onze jonge vrijwillige voorlezers. Beluister hieronder hun gesprek over het belang van vrijwilligers voor Dedicon en het doen van vrijwilligerswerk bij Dedicon.

Bastienne Lugt en Susan Muskee

[audio interview Bastienne/Susan]

Samen met CBB, de Oogvereniging, Stichting Accessibility, Bartiméus en het Bartiméus Fonds heeft Dedicon zich ingezet om de toegankelijkheid van ziekenhuizen op een integrale wijze te vergroten om daarmee inclusiviteit te verhogen. In 2020 is een behoeftenonderzoek onder mensen met een visuele beperking gedaan. Daarnaast heeft het Diakonessenhuis in Utrecht meegewerkt aan een toegankelijkheidsonderzoek en het onderzoeken van de 'klantreis'. De resultaten zullen in 2021 bekend worden.

Meedoen betekent ook samen naar een museum gaan en genieten van een tentoonstelling of collectie. Dedicon stimuleert en helpt musea een toegankelijke collectie aan te bieden. Daarom is op 8 oktober 2020 de vijfde RAAK Stimuleringsprijs uitgereikt aan Museum Martena om hun *Aaitour* integraal onderdeel te maken van de herinrichting van het museum. De RAAK Stimuleringsprijs is een initiatief van het Oogfonds, Dedicon en het Van Abbemuseum.

Dedicon heeft de afgelopen jaren veel tijd gestoken in het benaderen van gemeenten en andere organisaties met een publieke functie om hen te adviseren op het gebied van de toegankelijkheid van tekst en beeld in het kader van het VN-verdrag Handicap. Hoewel iedereen het nut hiervan kon inzien, is gebleken dat deze organisaties en instanties nog te weinig in actie komen. Door het uitblijven van resultaten op dit gebied zijn wij genoodzaakt de werkzaamheden van onze afdeling Zakelijke Dienstverlening sterk terug te brengen. Uiteraard blijven we in 2021 alle organisaties met een publieke functie adviseren en ondersteunen, als zij zich actief in willen zetten om hun teksten en beelden toegankelijk te maken voor mensen met een leesbeperking.

1.8 Samen vooruit

De samenwerkingsverbanden die we de afgelopen jaren zijn gestart zullen we in 2021 voortzetten. Ondanks alle coronamaatregelen zijn de relaties tussen Dedicon en haar partners versterkt en heeft dat tot mooie resultaten geleid.

Op het gebied van projecten en innovatie zullen we steeds vaker optrekken met partners zoals Bartiméus, Visio, Accessibility, Oogvereniging en onze ketenpartners Passend Lezen en CBB. Maar ook de samenwerking met uitgevers om toegankelijkheid aan de bron te realiseren zal in 2021 worden voortgezet.

Het verder verbeteren en uitbreiden van de mogelijkheden van de EPUB-schoolboeken, het leveren van audiodescriptie bij educatieve video's, de rondetafel over toegankelijk publiceren aan de bron; het zijn een paar van de activiteiten en projecten die Dedicon in 2021 samen met de partners zal uitvoeren. Een belangrijk speerpunt voor de komende jaren is tevens het onderzoek naar het toegankelijk aanbieden van het toenemend aantal digitale leeromgevingen.

Dedicon zal zich blijvend inzetten om tekst en beeld toegankelijk te maken voor mensen met een leesbeperking. Daarnaast zal ook het creëren van bewustwording bij overheden, bedrijven en organisaties over de noodzaak én mogelijkheden van toegankelijke tekst en beeld én hen hierbij helpen om het mogelijk te maken, een belangrijke plek in ons dagelijkse werk houden.

1.9 Het financiële beeld van 2020

Hoewel in de begroting 2020 rekening is gehouden met een tekort van € 130.000 sluiten we het jaar af met een bescheiden positief resultaat van € 23.000. De twee belangrijkste redenen voor het verschil tussen het begrote en het werkelijke resultaat worden hier toegelicht.

De eerste reden is dat de Koninklijke Bibliotheek (KB) in februari 2021 een loon- en prijscompensatie over 2020 heeft toegekend van ruim € 117.000. Met deze extra subsidiebate was in de begroting geen rekening gehouden. De afspraak is dat deze gelden nog in 2020 als baten verantwoord dienen te worden en worden gestort in een te vormen bestemmingsreserve met een KB-oormerk.

De tweede reden is dat het tekort op de zakelijke dienstverlening veel lager is uitgekomen dan begroot. Aangezien deze activiteiten de afgelopen jaren niet kostendekkend waren, heeft in 2020 een evaluatie plaatsgevonden en zijn besparingen ingezet. We moeten constateren dat de beoogde groei in het toegankelijk maken van informatie voor bedrijven en publieke organisaties zoals gemeenten en musea niet gerealiseerd is. We blijven in 2021 wel producties uitvoeren, maar richten ons hoofdzakelijk op onze bestaande klanten en hebben onze acquisitie- en promotieactiviteiten afgeschaald naar een kostendekkend niveau.

In onderstaande tabel is te zien dat de baten en lasten een vrij constant patroon vertonen. Hoewel de coronamaatregelen een grote invloed hebben gehad op de bedrijfsvoering, is het effect op de cijfers gelukkig beperkter gebleven. We zien wel dat vooral de projectactiviteiten, de examenopdracht en de productie van kranten voor de KB door corona onder het begrote niveau zijn uitgekomen.

(bedragen x € 1 miljoen)	**Realisatie 2019**	**Begroting 2020**	**Realisatie 2020**	**Begroting 2021**
Subsidie KB	6,9	7,4	7,2	7,5
Subsidie OCW	4,5	4,7	4,7	4,8
Overige baten	1,2	1,1	0,9	0,8
Totale baten	**12,6**	**13,2**	**12,8**	**13,1**
Personele lasten	7,6	8,4	8,2	8,6
Inhuurlasten	2,2	1,8	1,8	1,7
Overige bedrijfslasten	2,4	2,6	2,3	2,4
Afschrijvingslasten	0,5	0,5	0,5	0,4
Totaal lasten	**12,7**	**13,3**	**12,8**	**13,1**
Resultaat	**-0,1**	**-0,1**	**0**	**0**

Hierna en bij de betreffende posten in de jaarrekening worden de belangrijkste verschillen ten opzichte van voorgaand boekjaar en de begroting nader toegelicht.

De subsidiebaten KB vertonen een stijgende lijn, doordat de instellingssubsidie is verhoogd ter dekking van de stijgende kosten van de productie- en reproductieactiviteiten. De realisatie 2020 blijft onder begroting doordat de projectbaten lager uitvallen. Dit komt doordat meerdere innovatie- en ontwikkelingsprojecten een langer dan verwachte doorlooptijd hebben of vertraging hebben opgelopen door de coronamaatregelen.

De subsidiebaten uit de instellingssubsidie van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen stijgen ten opzichte van 2019. Het beschikbare subsidiebedrag is zowel in 2020 als voor 2021 verhoogd ter dekking van de stijgende personele lasten en de complexere klantvraag en hiervoor benodigde didactische aanpassingen. Ook dalen de inkomsten uit de levering van educatieve producten aan scholen en leerlingen via de webwinkel Dedicon Educatief, doordat er minder aanvragen worden gedaan. Hierdoor is een hogere subsidie noodzakelijk om de kosten te dekken.

De overige baten zijn lager dan in 2019 en komen ook lager uit dan begroot. Vooral de baten uit zakelijke dienstverlening vallen fors lager uit, zoals hiervoor reeds aangegeven en deze zijn in begroting 2021 ook naar beneden bijgesteld. De baten uit de opdracht van DUO voor het toegankelijk maken van examens en toetsen voor scholen vallen in 2020 ook aanzienlijk lager uit doordat er vanwege corona veel minder examens zijn afgenomen. De baten uit de levering van dyslexieproducten via de website Educatief dalen, doordat er minder aanvragen worden gedaan door scholen en leerlingen. Dit wordt deels veroorzaakt door de beperkte aanwas van de collectie, aangezien Dedicon geen subsidie meer ontvangt om nieuwe titels te produceren. We hadden deze sterke daling in 2020 nog niet voorzien, maar in 2021 zijn deze baten wel lager begroot. De baten uit maatschappelijke projecten op het terrein van toegankelijkheid komen rond begroting uit.

De personele lasten stijgen door de salarisverhogingen (2020: 3% en 2021: 2%) vanuit de CAO van de Vereniging voor Openbare Bibliotheken waar Dedicon bij is aangesloten. Daarnaast is ook het personeelsbestand gegroeid van 117 fte in 2019 naar 120 fte in 2020. De werkelijke personele lasten komen lager uit dan begroot doordat enkele begrote vacatures niet direct ingevuld konden worden.

De inhuurlasten bedragen € 1,8 miljoen en zijn daarmee ruim lager dan in 2019. In de begroting 2020 was reeds ingezet op een verlaging aangezien we voor projectactiviteiten minder in willen huren en meer vast personeel inzetten. In 2020 was wel meer inhuur van voorlezers voor algemene lectuur noodzakelijk aangezien vrijwilligers minder ingezet konden worden vanwege de coronamaatregelen. Door de lagere productie van kranten zijn hiervoor juist minder kosten gemaakt en zijn we toch binnen begroting gebleven. Ook in 2021 werkt Dedicon met een flexibele schil van inhuur- en uitzendkrachten.

De overige bedrijfslasten zijn lager dan begroot en lager dan in 2019. Dit kan vooral verklaard worden doordat de projectactiviteiten, de examenopdracht en de productie van kranten door corona onder het begrote niveau zijn uitgekomen. Daarnaast hebben de besparingen op zakelijke dienstverlening tot lagere promotie- en overige kosten geleid. De afschrijvingslasten laten een constant patroon zien.

Financiële kengetallen

De financiële positie van Dedicon is gezond te noemen en wordt met name bepaald door het weerstandsvermogen, de liquiditeitspositie, het netto werkkapitaal, de solvabiliteit en de investeringsruimte.

Het saldo aan liquide middelen bedraagt op 31 december 2020 € 2,9 miljoen (2019: € 2,6 miljoen) en wordt behoedzaam aangehouden op lopende rekeningen en spaarrekeningen. Dedicon beschikt over een rekening-courant krediet van € 500.000 bij de ING bank. Het beschikbare krediet volstaat en er is vooralsnog geen behoefte aan meer vreemd vermogen.

Het beschikbare netto werkkapitaal (vlottende activa -/- kortlopende schulden) is gestegen van € 0,8 miljoen eind 2019 naar € 1,1 miljoen eind 2020. De stijging wordt vooral veroorzaakt door de in februari 2021 toegekende KB loon- en prijscompensatie over 2020 van ruim € 117.000.

De solvabiliteit (eigen vermogen / vreemd vermogen) bedraagt eind 2020 74% (2019: 68%). Deze verbetering wordt grotendeels veroorzaakt doordat het vreemd vermogen is afgenomen door een extra aflossing op de hypotheek.

In 2020 is er voor ca. € 0,2 miljoen geïnvesteerd in IT-voorzieningen, productieapparatuur en het pand in Grave. De investeringen 2020 betreffen o.a. de aanschaf van laptops en desktops, solo-audio thuisstudio's, een kleine brailleprinter, airco-units in de editing- en reliëfruimte, vervanging van de vloerbedekking in het pand in Grave, uitvoering van glas en schilderwerk, inrichting van een nieuwe kleine overlegruimte en het plaatsen van een extra fietsenstalling.

Gebrek aan weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen geeft een indicatie van de financiële reservepositie van een organisatie en is noodzakelijk om te voorkomen dat een organisatie in financiële problemen komt bij een calamiteit. Van het totale eigen vermogen kan alleen de algemene reserve hiervoor worden ingezet. Bestemmingsfondsen mogen namelijk alleen voor hun specifieke doel worden ingezet en vormen geoormerkt c.q. beklemd vermogen dat niet vrijelijk kan worden ingezet.

Het kengetal weerstandsvermogen geeft de verhouding aan tussen het eigen vermogen gedeeld door de totale baten. Dedicon streeft naar een gezond weerstandsvermogen van 20% tot 30%. Het weerstandsvermogen van Dedicon, bestemmingsfondsen uitgezonderd, bedraagt eind 2020 echter slechts 11% (2019: 12%). De daling van dit percentage wordt veroorzaakt doordat de algemene reserve eind 2020 daalt door de resultaatbestemming 2020.

Binnen de subsidievoorwaarden waaronder Dedicon subsidie ontvangt van het ministerie van OCW worden alleen de werkelijke kosten van de gesubsidieerde activiteiten vergoed. Het is niet toegestaan een eventueel positief resultaat op deze activiteiten aan te wenden voor de opbouw van eigen vermogen. Evenmin laten deze voorwaarden het toe de kosten voor het treffen van voorzieningen te declareren. Vanaf 2017 is het wel toegestaan een overschot c.q. positief resultaat tot een maximum van 10% van het instellingssubsidiebedrag toe te voegen aan het OCW bestemmingsfonds als onderdeel van het eigen vermogen. Dit fonds is echter wel geoormerkt voor OCW activiteiten en niet vrij besteedbaar. Voor de KB subsidie geldt dat vanaf het vervallen van het prestatiecontract in 2016 ook alleen de werkelijke kosten worden vergoed. Een overschot mag ook hier niet aangewend worden voor opbouw van het weerstandsvermogen.

Wanneer Dedicon de organisatie in de toekomst ingrijpend zou moeten aanpassen, bijvoorbeeld vanwege veranderende vraag, technologische ontwikkelingen of het wegvallen van een deel van de subsidie, wordt de financiering van deze aanpassingen uit het eigen vermogen bemoeilijkt door de hiervoor beschreven beperkingen in de subsidievoorwaarden. Dedicon beraadt zich op de mogelijkheden om de komende jaren een gezond weerstandsvermogen op te bouwen.

Impact van de coronacrisis

Op het moment van het opmaken van het jaarverslag zijn de omvang, de duur en de gevolgen van de coronacrisis voor 2021 en verder nog onbekend. Duidelijk is dat de crisis en de hieruit voortvloeiende maatregelen een belangrijke impact hebben op de bedrijfsvoering van Dedicon. Voor kenniswerkers en ondersteunende afdelingen is het goed mogelijk om thuis te werken. Bij de audioproductie-, reproductie- en distributieafdelingen zijn deze mogelijkheden beperkt of niet aanwezig voor zowel onze medewerkers als de vrijwillige voorlezers. Het afgelopen jaar zijn de benodigde voorzorgsmaatregelen genomen tegen verspreiding van het virus op de locaties in Grave en Rijswijk.

Op het moment van het opmaken van dit jaarverslag is het lastig te voorspellen wat uiteindelijk de effecten zijn van de crisis op productie- en reproductieaantallen en innovatieprojecten. De dienstverlening van Dedicon Educatief en via Bibliotheekservice Passend Lezen hebben in 2020 geen al te grote hinder ondervonden. Gedurende de periode waarin de maatregelen blijven gelden in 2021 kunnen prestaties in zowel productie als bij projecten lager uitvallen dan gepland. De mate waarin is afhankelijk van de aard en de duur van de restrictieve maatregelen.

Gezien de aard van de activiteiten van Dedicon en de wijze waarop deze door subsidies gefinancierd zijn, verwachten wij vooralsnog dat de financiële impact van de crisis gering zal zijn. Mede gezien voorgaande afwegingen is de inschatting op dit moment dat de coronacrisis en de hieruit voortvloeiende maatregelen geen dermate impact kunnen hebben dat deze kritisch zijn voor de continuïteit van Dedicon.

Verslag van de Raad van Toezicht

De Stichting Dedicon kent statutair een toezichtstructuur conform de richtlijnen van de Governance Code Cultuur. Dedicon wordt bestuurd door de directeur/bestuurder en het toezicht op het bestuur wordt vormgegeven door de Raad van Toezicht.

De Raad van Toezicht werd in het verslagjaar 2020 gevormd door:

- Mevrouw M.N. Kallen-Morren
- Mevrouw A. Lussenburg
- De heer T.A. van der Gun (tot 18 september 2020)
- De heer W. Ludeke
- De heer M. Schaap (met ingang van 18 september 2020)

De heer Van der Gun is in 2006 benoemd tot lid van de Raad van Toezicht door de Staatssecretaris van Cultuur. Mevrouw Kallen-Morren (per 1-9-2015), de heer Ludeke (per 1-1-2017), mevrouw Lussenburg (herbenoemd in 2018) en de heer Schaap (per 18-9-2020) zijn allen benoemd door de Minister van OCW.

In 2020 hebben wij vijf formele vergaderingen gehouden, waarbij de directeur-bestuurder deelnam aan de besprekingen. Deze vergaderingen vonden plaats op 24 januari, 20 maart, 12 juni, 18 september en 4 december. Het overleg en de besluitvorming is vastgelegd in notulen. Daarnaast vormen het regulier overleg tussen de voorzitter van de Raad van Toezicht en de directeur/bestuurder en de maandelijkse voortgangsrapportage de gestructureerde informatievoorziening voor de Raad van Toezicht.

Wij hechten groot belang aan goed contact met de diverse geledingen in de organisatie. Ook in 2020 vond daarom op 11 december weer informeel overleg plaats met de Ondernemingsraad. Daarnaast zijn wij regelmatig geïnformeerd over de inhoud van de plenaire bijeenkomsten voor de medewerkers in Grave en Rijswijk.

Begin 2020 was alles erop gericht om ook in 2020 verder uitvoering te geven aan de speerpunten van het strategisch beleid dat Dedicon in 2018 voor de komende jaren heeft vastgesteld met vooruitzicht op mooie resultaten. In maart 2020 veranderde dat beeld compleet toen COVID-19 de wereld op zijn kop zette. Optimisme maakte plaats voor zorgen en onzekerheid ten gevolge van de coronacrisis. Onder andere via de speciale

coronanieuwsbulletins van de directeur/bestuurder werden ook de leden van de Raad van Toezicht goed op de hoogte gehouden van alle ontwikkelingen bij Dedicon. En zoals de directeur in het coronanieuwsbulletin van maart 2020 al schreef: “Al met al: ons werk wordt er niet makkelijker op, maar er is steeds meer behoefte aan. Samen maken we het mogelijk.”

Ondanks de onzekere tijden waarin wij te maken hebben, met coronamaatregelen die veel mensen, bedrijven en organisaties en ook Dedicon hard raken, hebben wij gezien dat Dedicon met creativiteit en op innovatieve wijze de tegenslagen aanpakt. Een groot compliment aan alle medewerkers van Dedicon die zich ten volle en met veel flexibiliteit en toewijding hebben ingezet om te blijven werken aan een toegankelijke maatschappij waarin iedereen kan meedoen. Veel dank gaat ook uit naar alle vrijwilligers, waarvan sommigen al meer dan 25 jaar bij ons zijn. Hoewel wij ze het afgelopen jaar door de coronamaatregelen niet altijd hebben kunnen ontvangen, hebben zij in Grave en Rijswijk, ondanks de lastige omstandigheden, hun tijd en stem ter beschikking gesteld voor de productie van gesproken versies van (school)boeken, kranten en tijdschriften!

Wij beseffen dat ook in het komende verslagjaar een grote inspanning van een ieder zal worden gevraagd om onze doelstellingen te kunnen realiseren. Voor 2021 geldt daarom eens te meer: samen maakt Dedicon het mogelijk!

De opdracht voor de controle op de jaarrekening 2020 is door ons verleend aan Van Ree Accountants. De verslaglegging is gebaseerd op de Governance Code Cultuur, conform het vigerende Reglement voor de Raad van Toezicht.

Utrecht, 19 maart 2021

Mevr. M.N. Kallen-Morren
Voorzitter

Jaarrekening 2020

3.1 Geconsolideerde balans

(na resultaatbestemming)

in euro	**noot**	**2020**	**2019**
Activa			
Immateriële vaste activa	1	115.291	322.320
Materiële vaste activa	2	1.199.444	1.364.736
Totaal vaste activa		**1.314.735**	**1.687.056**
Voorraden	3	30.947	31.645
Vorderingen	4	287.558	427.130
Liquide middelen	5	2.902.873	2.550.100
Totaal vlottende activa		**3.221.378**	**3.008.875**
Totaal activa		**4.536.113**	**4.695.931**
Passiva			
Eigen Vermogen	6	1.926.353	1.902.975
Voorzieningen	7	142.513	106.896
Langlopende schulden	8	325.000	498.334
Kortlopende schulden	9	2.142.247	2.187.726
Totaal passiva		**4.536.113**	**4.695.931**

3.2 Geconsolideerde staat van baten en lasten

in euro	noot	Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
Subsidie KB	*11*	7.208.124	7.419.642	6.901.597
Subsidie OCW	*12*	4.678.856	4.707.409	4.479.978
Overige baten	*13*	879.107	1.126.724	1.212.807
Totale baten		**12.766.087**	**13.253.775**	**12.594.382**
Personele lasten	*14*	8.177.130	8.452.071	7.579.951
Inhuurlasten	*15*	1.762.168	1.777.689	2.264.360
Overige bedrijfslasten	*16*	2.226.087	2.617.175	2.372.857
Afschrijvingslasten	*17*	553.921	506.840	466.165
Totale lasten		**12.719.306**	**13.353.775**	**12.683.333**
Saldo baten en lasten		**46.781**	**-100.000**	**-88.951**
Financiële baten en lasten	*18*	23.403	30.000	27.505
Vennootschapsbelasting	*19*	-	0	-
Resultaat		**23.378**	**-130.000**	**-116.456**
Resultaatbestemming				
Onttrekking aan bestemmingsfondsen		76.383	-4.152	-198.229
Mutatie algemene reserve		-53.005	-125.848	81.773
		23.378	-130.000	-116.456

3.3 Geconsolideerd kasstroomoverzicht

in euro	2020	2019
Resultaat	23.378	-116.457
Afschrijvingen	553.921	466.165
Mutatie voorzieningen	35.617	-241.131
Mutatie werkkapitaal (exclusief liquide middelen en kortlopend bankkrediet)	94.791	-123.156
Rechtstreekse mutatie reserves		222.199
Kasstroom uit operationele activiteiten	**707.707**	**207.620**
Investeringen in (im)materiële vaste activa	-181.601	-55.180
Desinvesteringen in materiele vaste activa	0	-640.941
Afschrijvingen desinvesteringen	0	640.941
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	**-181.601**	**-55.180**
Aflossing Hypotheek	-173.333	-43.333
Aflossing lease	0	-5.823
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	**-173.333**	**-49.156**
Mutatie liquide middelen	**352.773**	**103.283**
Liquide middelen eind	2.902.873	2.550.100
Liquide middelen begin	2.550.100	2.446.817
Mutatie liquide middelen	**352.773**	**103.283**

3.4 Grondslagen waardering activa en passiva en resultaatbepaling

De jaarrekening 2020 is opgesteld conform richtlijn 640 'Organisaties zonder winststreven' van de Raad voor de Jaarverslaggeving.

Stelselwijzigingen
Er hebben in 2020 geen stelselwijzigingen plaatsgevonden.

Algemeen
De cijfers over het voorgaande boekjaar zijn daar waar noodzakelijk geherrubriceerd teneinde vergelijkbaarheid met het verslagjaar mogelijk te maken. De jaarrekening is opgesteld na het voorstel voor resultaatbestemming. De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, de

functionele valuta van de onderneming. Alle financiële informatie is afgerond in euro's nauwkeurig.

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de onderneming zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen.

Baten worden in de staat van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben. Baten worden verantwoord indien alle belangrijke risico's met betrekking tot de handelsgoederen zijn overgedragen aan de koper.

Gebruik van schattingen
Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de leiding van Dedicon zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Grondslagen voor consolidatie
De geconsolideerde jaarrekening omvat de financiële gegevens van de onderneming en haar groepsmaatschappijen en andere rechtspersonen waarover overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend, dan wel waarover de centrale leiding bestaat. Groepsmaatschappijen zijn deelnemingen waarin de onderneming een meerderheidsbelang heeft, of waarop op een andere wijze een beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend. In de geconsolideerde jaarrekening zijn de onderlinge schulden, vorderingen en transacties geëlimineerd, evenals de binnen de groep gemaakte winsten. De groepsmaatschappijen zijn integraal geconsolideerd.

Immateriële vaste activa
Immateriële activa betreft intern ontwikkelde software. Deze software worden initieel gewaardeerd tegen de verkrijgings- en vervaardigingsprijs van de externe kosten alsmede de toerekenbare personeelskosten. Alleen de kosten van de ontwikkelfase worden geactiveerd. De kosten van opstart, initiatie en nazorg worden direct in de staat van baten en lasten verantwoord.

Afschrijvingen op immateriële vaste activa
Immateriële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief.

De volgende afschrijvingspercentages worden hierbij gehanteerd:
- Immateriële vaste activa: 10% - 25%

Materiële vaste activa
De bedrijfsgebouwen en -terreinen, machines en installaties, andere vaste bedrijfsmiddelen, materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met de ontvangen investeringsbijdrage en de cumulatieve afschrijvingen. Onderhoudsuitgaven worden slechts geactiveerd, indien zij de gebruiksduur van het object verlengen. De kostprijs van de activa die door de onderneming in eigen beheer zijn vervaardigd, bestaat uit de directe kosten van vervaardiging, de toeslagen voor indirecte productiekosten en de aan derden betaalde rente gedurende de periode van bouw en vervaardiging.

Afschrijvingen op materiële vaste activa
De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur. Op bedrijfsterreinen en op materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa wordt niet afgeschreven.

De volgende afschrijvingspercentages worden hierbij gehanteerd:
- Bedrijfsgebouwen: 2,5% - 10%
- Machines en installaties: 10% - 20% - 25% - 33%
- Andere vaste bedrijfsmiddelen: 10% - 20%

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Over terreinen en vastgoedbeleggingen wordt niet afgeschreven. Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de toekomstige gebruiksduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast. Boekwinsten en -verliezen uit de incidentele verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

Financiële leasing
Er zijn leasecontracten voor een deel van het machinepark; hierbij heeft de vennootschap grotendeels de voor- en nadelen verbonden aan de eigendom van deze activa. Deze activa worden geactiveerd in de balans bij aanvang van het leasecontract tegen de reële waarde van het actief of de lagere contante waarde van de minimale leasetermijnen. De te betalen leasetermijnen worden op annuïtaire wijze verdeeld in een aflossings- en een rentecomponent. De leaseverplichtingen worden exclusief de rentecomponent opgenomen onder de langlopende schulden. De rentecomponent wordt gedurende de looptijd van het contract verantwoord in de staat van baten en lasten. met een vast rentepercentage over de gemiddelde resterende aflossingscomponent. De relevante activa worden afgeschreven over de resterende gebruiksduur of, indien korter, de looptijd van het contract.

Operationele leasing
Bij de stichting kunnen er leasecontracten bestaan waarbij een groot deel van de voor- en nadelen die aan de eigendom verbonden zijn, niet bij de vennootschap ligt. Deze leasecontracten worden verantwoord als operationele leasing. Verplichtingen uit hoofde van operationele leasing worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de staat van baten en lasten over de looptijd van het contract.

Financiële vaste activa
Deelnemingen waarin invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode op basis van de nettovermogenswaarde. Bij de bepaling van de nettovermogenswaarde worden de waarderingsgrondslagen van de onderneming gehanteerd. Deelnemingen met een negatieve nettovermogenswaarde worden op nihil gewaardeerd. Wanneer de onderneming garant staat voor de schulden van de betreffende deelneming wordt een voorziening gevormd. Dividenden worden verantwoord in de periode waarin zij betaalbaar worden gesteld. Rentebaten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende actiefpost. Eventuele winsten of verliezen worden verantwoord onder financiële baten en lasten.

Resultaat deelnemingen
Het aandeel in het resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen omvat het aandeel van de onderneming in de resultaten van deze deelnemingen. Resultaten op transacties, waarbij overdracht van activa en passiva tussen de onderneming en haar deelnemingen en tussen deelnemingen onderling heeft plaatsgevonden, zijn niet verwerkt voor zover deze als niet gerealiseerd kunnen worden beschouwd.

Vervreemding van vaste activa
Voor verkoop beschikbare activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere actuele waarde, onder aftrek van verkoopkosten.

Voorraden
Gebruiksgoederen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en bijkomende kosten die direct kunnen worden toegerekend aan de verwerving van voorraden. Bij de waardering van de voorraden wordt rekening gehouden met de eventueel op balansdatum opgetreden waardeverminderingen.

Projectverplichtingen
De post bestaat uit het saldo van gerealiseerde projectkosten, toegerekende winst, en indien van toepassing, verwerkte verliezen en reeds gedeclareerde termijnen. Projectverplichtingen worden afzonderlijk in de balans onder de kortlopende schulden als overlopende passiva gepresenteerd. De balanspositie voor projectsubsidies bestaat uit de tot en met balansdatum daadwerkelijk ontvangen termijnvoorschotten minus de bestedingen tot en met balansdatum.

Vorderingen
Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie, inclusief de transactiekosten indien materieel. Handelsvorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Eigen vermogen
Onder het eigen vermogen worden de algemene reserves en de bestemmingsfondsen gepresenteerd. De algemene reserve bestaat uit de reserves die ter vrije beschikking staan van de stichting. Indien de beperktere bestedingsmogelijkheid door derden is aangebracht, dan wordt dit deel aangemerkt als bestemmingsfonds.

Voorzieningen
Voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen en verliezen af te wikkelen, tenzij anders vermeld. Een voorziening wordt in de balans opgenomen wanneer er sprake is van:
een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting die het gevolg is van een gebeurtenis in het verleden, en waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt, en het waarschijnlijk is dat voor afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen nodig is.

Langlopende schulden
Schulden met een resterende looptijd van meer dan één jaar worden aangeduid als langlopend. Het aflossingsbedrag van het lopende jaar wordt onder de kortlopende schulden opgenomen. Langlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de langlopende schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Langlopende schulden worden na

eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten.

Kortlopende schulden
Schulden met een op balansdatum resterende looptijd van ten hoogste één jaar worden aangeduid als kortlopend. Schulden worden niet gesaldeerd met activa. Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de kortlopende schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten.

Overlopende passiva betreffen vooruitontvangen bedragen en nog te betalen bedragen ter zake van lasten die aan een verstreken periode zijn toegekend. Van bedragen die voor meerdere jaren beschikbaar zijn gesteld, wordt het nog niet bestede gedeelte op deze post aangehouden. Vrijval ten gunste van de staat van baten en lasten geschiedt naar rato van de besteding.

Periodiek betaalbare beloningen
Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

Pensioenregelingen
Uitgangspunt is dat de in de verslagperiode te verwerken pensioenlast gelijk is aan de over die periode aan het pensioenfonds verschuldigde pensioenpremies. Voor zover de verschuldigde premies op balansdatum nog niet zijn voldaan, wordt hiervoor een verplichting opgenomen. Als de op balansdatum reeds betaalde premies de verschuldigde premies overtreffen, wordt een overlopende actiefpost opgenomen voor zover sprake zal zijn van terugbetaling door het fonds of van verrekening met in de toekomst verschuldigde premies.

Voor de medewerkers van de stichting is een pensioenregeling getroffen die kwalificeert als een toegezegde pensioenregeling. Deze pensioenregeling is ondergebracht bij een bedrijfstakpensioenfonds (stichting Pensioenfonds Openbare Bibliotheken) en wordt, overeenkomstig de in de RJ aangereikte vereenvoudiging in de jaarrekening verwerkt als toegezegde bijdrageregeling. Dit betekent dat de over het boekjaar verschuldigde premies als kosten worden verantwoord. De risico's van loonontwikkeling, prijsindexatie en beleggingsrendement op het fondsvermogen zullen mogelijk leiden tot toekomstige aanpassingen in de jaarlijkse bijdragen aan het pensioenfonds. Deze risico's komen niet tot uitdrukking in een in de balans opgenomen voorziening. Informatie over eventuele tekorten en de gevolgen hiervan voor de pensioenpremies in de toekomstige jaren is niet beschikbaar.

Opbrengstverantwoording
Baten worden alleen verantwoord als er een redelijke zekerheid bestaat dat toekomstige voordelen naar de onderneming zullen toevloeien en dat deze voordelen betrouwbaar kunnen worden geschat.

Verkoop van goederen
Baten uit de verkoop van goederen worden opgenomen in de netto-omzet tegen de reële waarde van de ontvangen of te ontvangen vergoeding, na aftrek van baten en tegemoetkomingen, handels- en volumekortingen.

Baten uit de verkoop van goederen worden in de staat van baten en lasten verwerkt wanneer de belangrijke risico's en voordelen van eigendom aan de koper zijn overgedragen, de inning van de verschuldigde vergoeding waarschijnlijk is, de hiermee verband houdende kosten of eventuele retouren van goederen betrouwbaar kunnen worden ingeschat en er geen sprake is van aanhoudende managementbetrokkenheid bij de goederen.

Diensten
Baten van verleende diensten worden in de staat van baten en lasten als netto-omzet opgenomen naar rato van het stadium van voltooiing van de transactie op verslagdatum. Het stadium van voltooiing wordt bepaald aan de hand van beoordelingen van de verrichte werkzaamheden.

Projectbaten
Zodra een betrouwbare schatting kan worden gemaakt van het resultaat van een onderhanden project, worden de projectbaten en -kosten als baten en kosten in de staat van baten en lasten verwerkt naar rato van de verrichte prestaties per balansdatum.

Onder projectbaten wordt verstaan de in het contract overeengekomen baten vermeerderd met eventuele baten op grond van meer- of minderwerk, claims en vergoedingen, indien en voor zover het waarschijnlijk is dat de baten zullen worden gerealiseerd en betrouwbaar kunnen worden bepaald. De mate waarin prestaties van een onderhanden project zijn verricht, wordt bepaald aan de hand van de tot balansdatum gemaakte projectkosten in verhouding tot de geschatte totale projectkosten. Indien het resultaat van een onderhanden project niet betrouwbaar kan worden bepaald, worden de projectbaten slechts verwerkt tot het bedrag van de gemaakte projectkosten dat waarschijnlijk kan worden verhaald. Verwachte verliezen op projecten worden onmiddellijk in de staat van baten en lasten opgenomen.

Overheidssubsidies
Overheidssubsidies worden aanvankelijk in de balans opgenomen als vooruitontvangen baten zodra er redelijke zekerheid bestaat dat zij zullen worden ontvangen en dat Dedicon zal voldoen aan de daaraan verbonden voorwaarden. Subsidies ter compensatie van door Dedicon gemaakte kosten worden systematisch als baten in de staat van baten en lasten opgenomen in dezelfde periode als die waarin de kosten worden gemaakt. Subsidies ter compensatie van

Dedicon voor de kosten van een actief worden systematisch in de staat van baten en lasten opgenomen gedurende de gebruiksduur van het actief.

Rentebaten en rentelasten
Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

Belastingen (in verband met de BV)
Belastingen omvatten de over de verslagperiode verschuldigde en verrekenbare winstbelastingen en latente belastingen. De belastingen worden in de staat van baten en lasten opgenomen, behoudens voor zover deze betrekking hebben op posten die rechtstreeks in het eigen vermogen worden opgenomen, in welk geval de belasting in het eigen vermogen wordt verwerkt.

De over het boekjaar verschuldigde en verrekenbare belasting is de naar verwachting te betalen belasting over de belastbare winst over het boekjaar, berekend aan de hand van belastingtarieven die zijn vastgesteld op verslagdatum, dan wel waartoe materieel al op verslagdatum is besloten, en eventuele correcties op de over voorgaande jaren verschuldigde belasting.

Voor latente belastingen wordt een voorziening getroffen voor tijdelijke verschillen tussen de boekwaarde van activa en verplichtingen ten behoeve van de financiële verslaggeving en de fiscale boekwaarde van die posten. Er wordt uitsluitend een latente belastingvordering opgenomen voor zover het waarschijnlijk is dat er in de toekomst belastbare winsten beschikbaar zullen zijn die voor de realisatie van het tijdelijke verschil kunnen worden aangewend. Latente belastingvorderingen worden per iedere verslagdatum herzien en verlaagd voor zover het niet langer waarschijnlijk is dat het daarmee samenhangende belastingvoordeel zal worden gerealiseerd.

Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening
De belasting over het resultaat wordt berekend over het resultaat voor belastingen in de staat van baten en lasten, rekening houdend met beschikbare, fiscaal compensabele verliezen uit voorgaande boekjaren (voor zover niet opgenomen in de latente belastingvorderingen) en vrijgestelde winstbestanddelen en na bijtelling van niet-aftrekbare kosten. Tevens wordt rekening gehouden met wijzigingen die optreden in de latente belastingvorderingen en latente belastingschulden uit hoofde van wijzigingen in het te hanteren belastingtarief.

3.5 Toelichting geconsolideerde jaarrekening

Algemeen
Stichting Dedicon is gevestigd aan Traverse 175, 5361 TD te Grave en ingeschreven in het handelsregister onder nummer 30148163. De voornaamste activiteiten bestaan uit het produceren, reproduceren en distribueren van lectuur in een toegankelijke vorm voor mensen met een leesbeperking. Daarnaast ontwikkelt Dedicon nieuwe producten en diensten voor deze doelgroep.

Groepsverhoudingen
Stichting Dedicon is 100% aandeelhouder van Dedicon BV gevestigd Traverse 175, 5361 TD te Grave en ingeschreven in het handelsregister onder nummer 17198025. Directeur van Dedicon BV is dhr. E. Meijerink tevens manager Productie bij Dedicon. Het doel van de BV is het voeren van commerciële activiteiten bestaande uit de marketing en het verkopen van producten en diensten al dan niet ontwikkeld door Stichting Dedicon en het verstrekken van adviezen en verlenen van diensten aan derden. Het uitgangspunt is dat in het kader van de transparantie en scheiding van publieke en private geldstromen alle door de KB, OCW en overige gesubsidieerde activiteiten in de stichting worden uitgevoerd en alle overige opdrachten in de BV. De jaarrekening van Dedicon BV is opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening van Stichting Dedicon.

Verslaggevingsperiode
Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van een verslaggevingsperiode van een kalenderjaar.

Toegepaste standaarden
De jaarrekening is opgesteld conform richtlijn 640 'Organisaties zonder winststreven' van de Raad van de Jaarverslaggeving. De grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn hiervoor opgenomen.

Continuïteit
Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Toelichting op het kasstroomoverzicht
Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen, met uitzondering van deposito's met een looptijd langer dan drie maanden voor zover van toepassing. Kasstromen in vreemde valuta zijn omgerekend tegen een geschatte gemiddelde koers. Koersverschillen op geldmiddelen worden afzonderlijk in het kasstroomoverzicht getoond. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest, ontvangen dividenden en winstbelastingen zijn opgenomen onder kasstroom uit operationele activiteiten. Betaalde dividenden zijn opgenomen onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten.

In de balans en de staat van baten en lasten zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

3.6 Toelichting geconsolideerde balans

1. Immateriële vaste activa

Het verloop van de immateriële vaste activa is als volgt weer te geven:

in euro	**Immateriële vaste activa**
Stand per 1 januari 2020	
Aanschafprijs	776.900
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-454.580
Boekwaarde	**322.320**
Mutaties in de boekwaarde	
Investeringen	0
Desinvesteringen	0
Afschrijvingen	-207.029
Desinvesteringen afschrijvingen	0
Saldo	**-207.029**
Stand per 31 december 2020	
Aanschafprijs	776.900
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-661.609
Boekwaarde	**115.291**

De immateriële vaste activa betreffen de kosten van intern ontwikkelde software. In 2017 ging het om de ontwikkelkosten van AFAS-Insite software en het interne workflowgestuurde bedrijfssysteem WING. Deze systemen worden onder meer gebruikt voor de afhandeling van productie- en reproductietaken en de financiële administratie. Deze investering is eind 2020 volledig afgeschreven. In 2018 ging het om de ontwikkelkosten van het repro- en distributiesysteem (ReDi), de personele AFAS-modules (Supre) en herbouw van de website Grenzeloos (Leesbutler). In 2020 zijn geen nieuwe investeringen gedaan in immateriële vaste activa.

	Aanschafprijs	**Boekwaarde**	**Resterende levensduur**
Bedrijfskritische activa binnen de immateriële vaste activa			
WING: ontwikkeling workflowgestuurde organisatie	544.000	-	
ReDi: repro- en distributiesysteem	118.574	71.144	3 jaar
Supre: personele AFAS modules	73.580	44.148	3 jaar
Leesbutler: herbouw website	40.746	-	

2. Materiële vaste activa

Het verloop van de materiële vaste activa is als volgt weer te geven:

in euro	Bedrijfs-gebouwen & -terreinen	Machines en installaties inventaris	Andere vaste bedrijfs-middelen	Totaal
Stand per 1 januari 2020				
Aanschafprijs	2.551.937	2.264.834	578.801	5.395.572
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-1.984.690	-1.707.171	-338.976	-4.030.836
Boekwaarde	**567.247**	**557.663**	**239.825**	**1.364.736**
Mutaties in de boekwaarde				
Investeringen	53.524	126.577	1.500	181.601
Desinvesteringen				
Afschrijvingen	-96.072	-193.872	-56.949	-346.893
Desinvesteringen afschrijvingen				
Saldo	**-42.548**	**-67.295**	**-55.449**	**-165.292**
Stand per 31 december 2020				
Aanschafprijs	2.605.461	2.391.411	580.301	5.577.173
Cumulatieve afschrijvingen en waarde-verminderingen	-2.080.762	-1.901.043	-395.925	-4.377.729
Boekwaarde	**524.699**	**490.369**	**184.376**	**1.199.444**

De investeringen 2020 betreffen o.a. de aanschaf van laptops en desktops, solo-audiostudio's, brailleprinter, airco-units in de editing- en reliëfruimte, vervanging van de vloerbedekking in het pand in Grave, uitvoering van glas en schilderwerk, inrichting van een nieuwe overlegruimte en een extra fietsenstalling.

De marktwaarde van het bedrijfsgebouw en bedrijfsterrein aan de Traverse 175 te Grave is getaxeerd op € 2.250.000. Peildatum februari 2014. De OZB waarde bedraagt € 1.457.000 met peildatum 01-01-2020.

3. Voorraden

in euro	2020	2019
Materialen	30.947	31.645
	30.947	**31.645**

De voorraad materialen bestaat uit CD-roms en sleeves (verzendhoesjes), braillepapier en zwelpapier dat wordt gebruikt voor voelbare tekeningen.

4. Vorderingen

in euro	2020	2019
Vorderingen op handelsdebiteuren	39.590	223.737
Waarborgsommen	19.375	19.175
Nog te ontvangen KB loon- en prijscompensatie 2020	106.415	0
Overlopende activa	122.178	184.217
	287.558	**427.130**

De vorderingen hebben een looptijd korter dan 1 jaar.

De KB heeft in februari 2021 een loon- en prijscompensatie over 2020 toegekend van € 117.326,94. Na afdracht van btw resteert € 106.415.

Vorderingen op handelsdebiteuren

in euro	2020	2019
Nominale waarde uitstaande vorderingen	39.590	223.737
Af: Voorziening wegens oninbaarheid	0	0
	39.590	**223.737**

Overlopende activa

in euro	2020	2019
Nog te ontvangen bedragen	0	10.804
Vooruitbetaalde overige kosten	122.178	173.413
	122.178	**184.217**

De vooruitbetaalde kosten bestaan uit onderhoudscontracten voor productieapparatuur, vooruitbetaalde softwarelicenties en abonnementen en studiekosten.

5. Liquide middelen

in euro	2020	2019
Kasmiddelen	2.246	996
Tegoeden op bankrekeningen	2.900.627	2.549.103
	2.902.873	**2.550.100**

De liquide middelen zijn in 2020 toegenomen met ca. € 0,4 miljoen. Zie voor een nadere analyse het kasstroomoverzicht. Het totaal aan liquide middelen staat ter vrije beschikking en is terstond opeisbaar.

6. Eigen vermogen

in euro	Algemene Reserve	Bestemmingsfondsen					Totaal
		OCW	KB	KJ	WS	SVO	
Stand per 1 januari 2020	1.470.636	50.517		267.028	4.152	110.642	**1.902.975**
Mutaties:							
Bestemming OCW 2019	14.512	-14.512					
Resultaatbestemming 2020	-53.005		106.415		-4.152	-25.880	**23.378**
Stand per 31 december 2020	**1.432.143**	**36.005**	**106.415**	**267.028**	**0**	**84.762**	**1.926.353**

Algemene reserve
De algemene reserve is opgebouwd uit het stichtingskapitaal en de jaarlijkse resultaten. Over dit gedeelte van het groepsvermogen kan de stichting vrijelijk beschikken en aanwenden voor het doel waarvoor de organisatie is opgericht.Vanuit de resultaatbestemming 2020 is het resultaat toegevoegd na mutaties in de bestemmingsfondsen.

Bestemmingsfonds OCW
Op voorspraak van het Ministerie OCW is het 'bestemmingsfonds OCW' opgenomen. In overleg met het Ministerie worden hier dotaties en/of onttrekkingen aan gedaan. Het tekort op de instellingssubsidieafrekening 2019 ad. € 14.512 is uit het fonds onttrokken na goedkeuring van OCW.

Bestemmingsfonds KB
De Koninklijke Bibliotheek heeft in februari 2021 een loon- en prijscompensatie over 2020 toegekend van € 117.326,94. Na afdracht van btw resteert € 106.415. Hierover is de afspraak gemaakt dat deze gelden worden gestort in een te vormen bestemmingsreserve met een KB-oormerk.

Bestemmingsfonds KJ
Stichting Dedicon is de enige en algehele erfgenaam van wijlen de heer W.J. Kaasjager. De verkrijging in 2004 uit deze nalatenschap mag uitsluitend aangewend worden ten behoeve van 'muziek'. Dit vermogen staat verantwoord als 'Bestemmingsfonds Kaasjager'. In 2020 hebben geen activiteiten plaatsgevonden, maar in 2021 zijn twee projecten gestart die uit dit fonds worden gefinancierd.

Bestemmingsfonds WS
Stichting Dedicon was in 2013 beneficiant van de liquidatie van de Stichting Winckel-Sweep. De middelen die Dedicon ter beschikking heeft gekregen dienen in de geest van de nalatenschap van mevrouw Winckel-Sweep ingezet te worden ten behoeve van projecten en activiteiten die leiden tot een verbetering van de dienstverlening van Dedicon aan blinden en slechtzienden. De onttrekking in 2020 betreft een bijdrage in de kosten van project Een Audio Collectie gericht op de uitwisseling van audiobestanden tussen Dedicon en Luisterpunt in Vlaanderen.

Bestemmingsfonds SVO
In 2019 is de voorziening onderhoudskosten vervallen. Het saldo van de voorziening is via een stelselwijzing rechtstreeks aan het eigen vermogen toegevoegd. Het vrij besteedbare gedeelte is aan de algemene reserve toegevoegd. Het overige deel is aan het bestemmingsfonds Stelselwijziging Voorziening Onderhoudskosten (SVO) toegevoegd. Deze middelen zijn niet vrij besteedbaar in tegenstelling tot de algemene reserve. De besteding is beperkt doordat deze voorziening in het verleden gedeeltelijk is gevormd vanuit de subsidiegelden van OCW en de Koninklijke Bibliotheek. Hiervan resteerde op 1-1-2020 nog € 110.642.

Dit bestemmingsfonds wordt gebruikt ter dekking van tekorten op de OCW en KB subsidies en wanneer bij investeringen in het gebouw en inventaris de betreffende activa nog een boekwaarde hebben en deze afgewaardeerd moet worden. Aangezien bij de overgang van voorziening naar de componentenmethode is gekozen voor de retrospectieve methodiek met ingang van 2019 (tijdelijke overgangsbepaling) kan bij investeringen een extra afboeking uit de materiële vaste activa noodzakelijk zijn. De gebouwen zijn bij aanschaf en verbouwing niet opgesplitst in componenten maar als één geheel geactiveerd, met een afschrijving van 2,5% per jaar op de initiële investering. Wanneer er groot onderhoud wordt geactiveerd, dan moet worden getoetst of in de boekwaarde van het pand zelf ook nog een resterende boekwaarde is van dat onderhoudscomponent. In 2020 is voor dergelijke investeringen in het gebouw en inventaris € 25.884 aangewend vanuit het fonds.

7. Voorzieningen

in euro	Personeel	Jubilea	Totaal
Stand 1 januari 2020	71.457	35.440	106.896
Mutaties:			
Dotaties	79.999	10.589	90.589
Onttrekkingen	-40.146	-13.076	-53.221
Vrijval	-1.751		-1.751
Stand 31 december 2020	**109.560**	**32.953**	**142.513**
deel < 1 jaar	89.999	5.496	95.495
deel > 1 jaar	19.561	27.457	47.018

Voorziening personeel
De voorziening personeel bestaat uit twee onderdelen. In 2016 is een voorziening getroffen voor de kosten van de uitvoering van het sociaal plan, afvloeiing van medewerkers en juridische ondersteuning. Deze voorziening wordt jaarlijks bijgesteld voor de hieruit nog resterende verplichtingen en de kosten die hieruit voortvloeien. In 2020 is een voorziening getroffen ter afdekking van de toekomstige uitgaven in verband met per balansdatum bekende langdurige ziektegevallen.

Voorziening jubilea
Deze voorziening dient ter dekking van de toekomstige werkgeversverplichtingen voor te betalen jubileumuitkeringen in het kader van een langdurig dienstverband op grond van de CAO. De voorziening is per individuele werknemer bepaald rekening houdend met rekenrente van 3% en vertrekkans. De onttrekkingen betreffende de werkelijk uitbetaalde jubileumuitkeringen en de dotatie houdt verband met een actualisatie van het aantal opgebouwde dienstjaren.

8. Langlopende schulden

in euro	2020	2019
Schulden aan kredietinstellingen	325.000	498.334
Financial leaseverplichtingen	0	0
	325.000	**498.334**

Schulden aan kredietinstellingen
Dit betreft een lening verstrekt door ING Bank N.V. met een looptijd van 30 jaar. De rente bedraagt 2,51% per jaar. Aflossing vindt plaats per kwartaal in gelijke termijnen. De rentevast periode eindigt per 1 mei 2025.

De ING bank heeft tevens een rekening-courantkrediet verstrekt van € 500.000. De debetrente bestaat uit de volgende componenten:

- 3-maands Euribor tarief;
- Een Ing rc markttoeslag van 0,40% plus;
- Een opslag van 2,80% per jaar;
- Deze faciliteit is voor onbepaalde tijd, door de kredietnemer en de kredietgever dagelijks opzegbaar.

Hypotheek

in euro	**2020**	**2019**
Hoofdsom met ingang van augustus 2002	1.300.000	1.300.000
Afgelost tot en met 31 december 2020	758.333	715.000
Restant hoofdsom per 1 januari 2020	541.667	585.000
Aflossingen	173.333	43.333
Restant hoofdsom per 31 december 2020	**368.334**	**541.667**
Kortlopend deel per 31 december	43.333	43.333
Langlopend per 31 december	325.000	498.334
Restant hoofdsom per 31 december	**368.334**	**541.667**

De verstrekte zekerheden, voor zowel de lening als het krediet luiden als volgt:

- hypothecaire zekerheid op bedrijfspand Traverse 175 te Grave;
- negatieve pledge / pari-passu en cross default verklaring.

in euro	**2020**	**2019**
Verplichting < 1 jaar	43.333	43.333
Verplichting > 1 jaar en < 5 jaar	173.332	173.332
Verplichting > 5 jaar	151.669	325.002

Financial leaseverplichtingen

in euro	**2020**	**2019**
Hoofdsom leaseverplichtingen	813.839	813.839
Afgelost tot en met 31 december	808.016	784.722
Restant hoofdsom per 1 januari	**5.823**	**29.117**
Aflossingen	5.823	23.294
Restant hoofdsom per 31 december	**0**	**5.823**
Verplichting < 1 jaar	0	5.823
Verplichting > 1 jaar en < 5 jaar	0	0

9. Kortlopende schulden

in euro	2020	2019
Schulden aan kredietinstellingen	43.333	49.156
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	304.062	377.976
Te betalen overige belastingen, SV- en pensioenpremies	426.161	430.928
Projectverplichtingen	395.742	617.927
Overige schulden en overlopende passiva	972.949	711.739
	2.142.247	**2.187.726**

De kortlopende schulden hebben een looptijd korter dan 1 jaar.

Te betalen overige belastingen en premies

in euro	2020	2019
Te betalen BTW	47.847	84.297
Loonheffing / premies sociale verzekeringen	270.353	256.695
Pensioenpremie	107.961	89.936
	426.161	**430.928**

Projectverplichtingen

in euro	2020	2019
KB projectenplan	361.943	307.452
KB extra instellingssubsidie projecten	2.228	18.882
KB Projectsubsidies Doorontwikkeling Aangepast Lezen	145.300	173.318
OCW projectenprogramma	19.754	46.227
Overige projecten, Examen-opdracht	-142.595	38.049
Voorziening projectverliezen	9.112	34.000
	395.742	**617.927**

De post Projectverplichtingen betreft het saldo van ontvangen projectsubsidies verminderd met de projectbestedingen. Het saldo van de projectverplichtingen bestaat uit de tot en met balansdatum ontvangen subsidievoorschotten en bestede kosten (onderhanden werk).
Het saldo van de projectverplichtingen bestaat uit projecten met een creditsaldo (voorfinanciering door subsidiënt) en uit projecten met een debetsaldo (voorfinanciering door Dedicon).

De voorziening projectverliezen is in 2019 getroffen voor een EU project waarbij niet alle projectkosten worden vergoed.

in euro	Ontvangen project subsidies	Project bestedingen	Project verplichtingen	Projecten credit saldo	Projecten debet saldo
KB projectenplan	514.850	152.907	361.943	361.943	
KB extra instellingssubsidies projecten	41.861	39.633	2.228	2.228	
KB Projectsubsidies Doorontwikkeling Aangepast Lezen	486.305	341.005	145.300	166.792	21.492
OCW projectenprogramma	273.805	254.051	19.754	19.754	
Overige projecten, Examen-opdracht	443.514	586.109	-142.595	28.464	171.059
Voorziening projectverliezen			9.112		
	1.760.335	**1.373.705**	**395.742**	**579.181**	**192.551**

Overige schulden en overlopende passiva

in euro	2020	2019
Vakantiegeld en -dagen	546.806	513.713
Accountants- en administratiekosten	30.543	30.482
Nog te besteden KB instellingssubsidie 2020	124.050	0
Ontvangen btw-gelden SIOB	124.499	124.499
Overige	147.051	43.045
	972.949	**711.739**

De stijging van de post overige schulden is al volgt te verklaren. Op 10 juli 2018 is de wet aangenomen welke compensatie regelt van de transitievergoeding die werkgevers moeten betalen bij het beëindigen van de arbeidsovereenkomst van werknemers bij ziekte of langdurige arbeidsongeschiktheid. Deze compensatie is geregeld met terugwerkende kracht tot 1 juli 2015, maar kan niet eerder dan in april 2020 worden aangevraagd. Stichting Dedicon heeft in de periode 1 juli 2015 tot en met 31 december 2018 transitievergoedingen betaald als gevolg van beëindiging van het dienstverband van werknemers bij ziekte of langdurige arbeidsongeschiktheid ter hoogte van € 162.000. Aangezien Stichting Dedicon hoofdzakelijk gefinancierd wordt door middel van instellingssubsidies, zou het verwerken als vordering en bate in de jaarrekening 2020 leiden tot een verlaging van de subsidiabele kosten binnen het verslagjaar waarop niet meer kon worden geanticipeerd en deze middelen niet konden worden aangewend binnen de doelstelling van Stichting Dedicon en de subsidieregelingen. Het nog te ontvangen gedeelte van de compensatie ad. € 79.000 is helaas afgewezen door het UWV. Het in 2020 reeds ontvangen gedeelte ad. € 83.000 is onder de overige schulden opgenomen en als eenmalige bate in de OCW- en KB-subsidieaanvragen 2021 verwerkt.

10. Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Niet in de balans opgenomen verplichtingen
Er zijn langlopende onvoorwaardelijke verplichtingen aangegaan ter zake van huur kopieermachines, huur van de 7e etage aan de Van Markenlaan 3 te Rijswijk, huur Trompetterstraat 32 Grave en lease van 3 motorrijtuigen.

Ultimo boekjaar zijn de verplichtingen uit hoofde van operationele leases als volgt te specificeren:

in euro	< 1 jaar	> 1jr en < 5 jr	> 5jaar
Kopieermachines	12.463	29.918	
Kantoorruimtes	55.160	147.480	
Motorrijtuigen	20.632	18.143	

Transacties met verbonden partijen
De verbonden partijen zijn Stichting Bibliotheek Le Sage Ten Broek en Stichting Vrienden van Dedicon. Er heeft een juridische fusie plaatsgevonden tussen deze twee stichtingen per 15 december 2020. Hierbij is Stichting Bibliotheek Le Sage Ten Broek de verdwijnende rechtspersoon en Stichting Vrienden van Dedicon de verkrijgende rechtspersoon.

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen de onderneming, haar deelnemingen en hun bestuurders en leidinggevende functionarissen. Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet-zakelijke grondslag.

3.7 Toelichting geconsolideerde staat van baten en lasten

11. Subsidie Koninklijke Bibliotheek

in euro		Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
Instellingssubsidie 2020 toegekend		7.024.692	7.024.692	6.580.062
Waarvan onderdeel projectenplan		384.050	384.050	354.000
Instellingssubsidie exclusief projectenplan	A	**6.640.642**	**6.640.642**	**6.226.062**
Mutaties instellingssubsidie	B			
Besteding op extra instellingssubsidies		20.373		134.612
Loon- en prijscompensatie 2020		106.415		
Niet in verslagjaar bestede instellingssubsidie		-124.050		
Instellingssubsidie inclusief bijstellingen	A + B	**6.643.380**	**6.640.642**	**6.360.674**

Instellingssubsidie onderdeel projectenplan 2020		384.050	200.000	354.000
Niet in het verslagjaar bestede gelden		-230.719		-194.417
Besteding KB projectenplan	C	**153.331**	**200.000**	**159.583**
Besteding KB projectenplan voorgaande jaren	D	176.228	200.000	162.551
KB Projectsubsidies Doorontwikkeling Aangepast Lezen	E	235.185	379.000	218.789
totale subsidiebaten Koninklijke Bibliotheek	A+B+C+D+E	**7.208.124**	**7.419.642**	**6.901.597**

Alle bedragen hierboven zijn exclusief BTW.

Dedicon heeft in 2020 een instellingssubsidie ontvangen van de Koninklijke Bibliotheek (KB) ten behoeve van de productie, levering, opslag en innovatie van de landelijke dienst voor mensen met een leesbeperking. Binnen deze subsidie worden de volgende activiteiten uitgevoerd:

de productie van boeken, kranten en tijdschriften en in beperkte mate van andere media in aangepaste leesvormen en de rechtstreekse levering (reproductie) hiervan aan de leden van de Bibliotheekservice Passend Lezen, in opdracht van de eerstelijnsvoorziening;
de veilige opslag en back-up van de bestanden voor de productie van aangepaste leesvormen;
de uitvoer van onderzoeks- en ontwikkelingsprojecten.

De instellingssubsidie 2020 is nog niet vastgesteld en dient uiterlijk 1 april 2021 verantwoord te worden. Uit de subsidieafrekening 2020 blijkt vooralsnog een onderbesteding van € 124.050 waarover afspraken zijn gemaakt met de KB. Van de projectensubsidie 2020 is een deel nog niet in 2020 besteed.

De besteding op extra ontvangen instellingssubsidies betreft de afwikkeling van subsidies uit voorgaande jaren voor Yoleo 2017-2018 ter dekking van het exploitatietekort en het project Calamiteitenplan. Deze projecten zijn in 2020 afgerond.

De KB heeft in februari 2021 een loon- en prijscompensatie over 2020 toegekend van € 117.327. Na afdracht van btw resteert € 106.415. Hierover is de afspraak gemaakt dat deze gelden worden gestort in een te vormen bestemmingsreserve met een KB-oormerk. Er is in 2020 voor het laatste een separate vergoeding voor de kosten van vrijwilligers ontvangen van de KB. Deze is conform voorgaand jaar niet als bate gepresenteerd, maar in mindering gebracht op de vrijwilligerskosten zoals toegelicht onder de post Inhuurlasten.

De KB Projectsubsidies Doorontwikkeling Aangepast Lezen betreffen subsidies buiten de instellingssubsidie en het hierin opgenomen projectenplan. Ten behoeve van de vaststelling van deze subsidies is hieronder op grond van artikel 5.1 lid 3 van het KB subsidiereglement een specificatie opgenomen van de in 2020 afgesloten projecten.

	Beschikking	Subsidie incl. btw	Subsidie excl. btw	Project-kosten
17302 - Marktinnovatie Reliëf	2016-0231	€ 75.000	€ 61.983	€ 62.606
17310 - Specs/Marktverkenning Multimodaal lezen	17-00281/MG/HA	€ 53.550	€ 44.256	€ 40.981
18309 - Productkwaliteitsonderzoek Daisy lezen app	2018-00/18-00367	€ 22.070	€ 18.240	€ 21.882
18310 - Een bibliotheek cluster 1, jeugdplan 2017-2018	2018-00/18-00363	€ 21.865	€ 18.070	€ 20.077
19310 - Optimaliseren dynamische menu's	2019-00/19-00433	€ 20.062	€ 16.580	€ 16.844
19311 - Requirements voor leesapps	2019-00/19-00434	€ 18.569	€ 15.346	€ 15.477

12. Subsidie Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen

n euro		Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
Totaal subsidie toegekend		4.428.214	4.427.409	4.264.700
Waarvan projectensubsidie		273.805	273.000	298.895
Baten instellingssubsidie excl. projectensubsidie	A	**4.154.409**	**4.154.409**	**3.965.805**
Projectensubsidie toegekend		273.805	273.000	298.895
Niet in het verslagjaar bestede gelden		19.754		46.226
Baten projectensubsidie	B	**254.051**	**273.000**	**252.669**
Baten uit projectensubsidie voorgaande jaren	C	46.165		4.719
	A+B+C	**4.454.625**	**4.427.409**	**4.223.192**
Inkomsten leveringen Website Educatief	D	224.231	280.000	256.786
totale subsidiebaten OCW	A+B+C+D	**4.678.856**	**4.707.409**	**4.479.978**

Dedicon heeft voor 2020 een instellings- en projectensubsidie ontvangen van het Ministerie van OCW. Binnen de instellingssubsidie worden 2 activiteiten uitgevoerd. Onderdeel A betreft de omzetting van bestaande leermiddelen naar een toegankelijk formaat op verzoek van leerlingen, studenten, werkenden en werkzoekenden met een visuele beperking. Het gaat dan om gesproken boeken in Daisy formaat, tactiele tekeningen, Edu-bestanden, foto-pdf bestanden, muziekbraille en muziekaudiobestanden.

De activiteiten voor onderdeel B betreffen het reproduceren en leveren van toegankelijke school- en studieboeken voor leesgehandicapte leerlingen, studenten, werkenden en werkzoekenden. De leesgehandicapten, anders dan met een visuele beperking, kunnen alleen bestellen uit de bestaande collectie.

De instellingssubsidie 2020 is nog niet vastgesteld en dient uiterlijk 3 juni 2021 verantwoord te worden.

Van de projectensubsidie 2020 is een bedrag van € 19.754 nog niet in 2020 besteed. Er is een verlenging van de subsidieperiode aangevraagd tot juli 2021 zodat deze projecten door mogen lopen naar 2021. De projectensubsidie 2019 is in 2020 definitief vastgesteld conform de ingediende verantwoording.

De inkomsten uit de levering van educatieve producten aan scholen en leerlingen via de webwinkel Dedicon Educatief dalen door lagere aanvragen. Deze vergoeding vormt feitelijk geen opbrengst voor Dedicon aangezien deze in mindering wordt gebracht op de OCW subsidie omdat de geleverde producten zijn gemaakt met OCW subsidiegeld.

13. Overige baten

in euro	Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
Zakelijke dienstverlening	169.236	300.000	244.729
Opdracht DUO examens	260.138	325.804	432.524
Leveringen dyslexiebestanden	134.073	217.920	177.577
Overige maatschappelijke projecten	305.040	283.000	327.518
Overige opbrengsten	10.619	0	30.459
	879.107	**1.126.724**	**1.212.807**

Onder de post overige baten zijn de baten verantwoord van alle activiteiten die niet door KB en OCW worden gesubsidieerd.

De baten uit Zakelijke dienstverlening betreffen het toegankelijk maken van informatie voor bedrijven en publieke organisaties zoals gemeenten en musea.

De opdracht van DUO betreft het toegankelijk maken van examens en toetsen voor scholen.

Dedicon levert dyslexiebestanden aan scholen en leerlingen produceert ook nieuwe titels uit deze baten.

De baten uit Overige maatschappelijke projecten betreffen bijdragen en subsidies van fondsen voor het uitvoeren van toegankelijkheidsprojecten. De realisatie 2020 valt hoger uit dan begroot door de uitloop van het door ZonMw gefinancierde project Onzichtbare Helden voor werving van extra vrijwilligers.

De post overige opbrengsten betreft verkoop van titels, baten uit recycling van retour ontvangen CD's, giften en donaties.

14. Personele lasten

in euro	Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
Brutolonen en salarissen	6.106.189	6.296.691	5.686.721
Werknemersverzekeringen	989.563	1.098.367	989.065
Pensioenlasten uit hoofde van toegezegde bijdrageregeling	874.147	916.395	825.946
Reiskosten woon- werkverkeer	136.550	160.899	201.541
Ontvangen ziekengeld	-993	-	-20.394
Dotatie/onttrekking voorziening jubilea en personeel	35.617	-15.281	-18.932
Doorberekende salariskosten extern	-1.706	-5.000	-119.566
Mutatie reservering verlofuren	37.763	-	35.570
	8.177.130	**8.452.071**	**7.579.951**

Gedurende het boekjaar 2020 bedroeg het gemiddeld aantal werknemers bij Dedicon 120 FTE (2019: 117 FTE). Hiervan waren geen personen werkzaam buiten Nederland.

15. Inhuurlasten en uitbesteding

in euro	Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
Redacteuren	84.683	110.000	100.281
Vrijwilligers	73.677	150.200	105.499
Ingeleende arbeidskrachten	1.603.808	1.517.489	2.058.580
	1.762.168	**1.777.689**	**2.264.360**

De lasten die samenhangen met de inzet van vrijwilligers bestaan grotendeels uit reiskosten en attenties. Deze post valt in 2020 lager uit doordat er in verband met de Coronamaatregelen minder vrijwilligers ingezet konden worden. De extra vergoeding van vrijwilligerskosten van de KB bedroeg € 71.006 (inclusief btw) en is conform 2019 in mindering gebracht op de kosten.

16. Overige bedrijfslasten

in euro	Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
Productiekosten	457.577	472.740	532.011
Reproductiekosten	460.157	544.600	496.599
Automatisering	302.254	353.663	329.355
Overige personeelskosten	234.195	267.000	209.857
Huisvesting	314.361	317.800	283.766
Vervoer	43.363	69.900	103.715

Kantoor	68.423	88.500	89.813
Publiciteit	35.571	81.650	33.702
Algemeen	186.420	250.100	220.712
Overige kosten tbv projecten	123.766	171.223	73.327
	2.226.087	**2.617.175**	**2.372.857**

De overige bedrijfslasten vallen over de hele linie lager uit dan begroot en voorgaand jaar. Een belangrijke verklaring hiervoor is dat door de Coronamaatregelen minder activiteiten en projecten uitgevoerd konden worden dan verwacht. Daarnaast zijn ook enkele besparingen behaald op reproductie- en automatiseringskosten.

17. Afschrijvingslasten (im)materiële vaste activa

in euro	**Realisatie 2020**	**Begroting 2020**	**Realisatie 2019**
Bedrijfsgebouwen en -terreinen	96.072	69.799	93.536
Machines en installaties	193.871	201.617	137.205
Andere vaste bedrijfsmiddelen	56.949	52.844	52.844
Totaal afschrijvingslasten materiële vaste activa	346.892	324.260	283.585
Afschrijvingslasten immateriële vaste activa	207.029	182.580	182.580
Totaal afschrijvingslasten	**553.921**	**506.840**	**466.165**

18. Financiële baten en lasten

in euro	**Realisatie 2020**	**Begroting 2020**	**Realisatie 2019**
Rentelasten spaartegoeden (negatieve rente)	2.333	0	-502
Rentelasten lening o/g ING Bank N.V.	12.928	19.000	16.433
Overige rente- en bankkosten	8.142	11.000	11.574
	23.403	**30.000**	**27.505**

19. Vennootschapsbelasting

in euro	**Realisatie 2020**	**Begroting 2020**	**Realisatie 2019**
Vennootschapsbelasting boekjaar	0	0	0
Vennootschapsbelasting vorige jaren	0	0	0
	0	**0**	**0**

Stichting Dedicon is een stichting zonder winstoogmerk en vanuit die hoedanigheid niet onderworpen aan heffing vennootschapsbelasting. Dedicon BV is wel vennootschapsbelastingplichtig, maar hoeft op basis van het behaalde resultaat geen belasting te betalen.

3.8 WNT-verantwoording

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de op Stichting Dedicon van toepassing zijnde regelgeving voor het onderwijs. Het bezoldigingsmaximum in 2020 voor Stichting Dedicon bedraagt € 201.000. Het weergegeven individuele WNT-maximum is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte. Het individuele WNT-maximum voor de leden van de Raad van Toezicht bedraagt voor de voorzitter 15% en voor de overige leden 10% van het bezoldigingsmaximum, berekend naar rato van de duur van het dienstverband.

	Dhr. M.P. Verboom	**Dhr. M.P. Verboom**
in euro	**2020**	**2019**
Functiegegevens	directeur-bestuurder	directeur-bestuurder
Aanvang en einde functievervulling in jaar	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	132.013	128.733
Beloningen betaalbaar op termijn (pensioenpremie)	14.690	14.495
Subtotaal	**146.703**	**143.228**
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	201.000	194.000
-/- onverschuldigd betaald bedrag en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.	n.v.t.
Totaal bezoldiging	**146.703**	**143.228**
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.

3.9 Toezichthoudende topfunctionarissen

2020 *in euro's*	Mevr. M.N. Kallen-Morren	Dhr. T.A. van der Gun	Mevr. A. Lussenburg	Dhr. W. Ludeke	Dhr. M. Schaap
Functiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in jaar	1/1 - 31/12	1/1 - 30/9	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	18/09 - 31/12
Bezoldiging					
Beloning	11.500	5.250	7.000	7.000	1.750
Belastbare onkostenvergoedingen	170	62	84		
Beloningen betaalbaar op termijn					
Subtotaal	**11.670**	**5.312**	**7.084**	**7.000**	**1.750**
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	30.150	15.075	20.100	20.100	5.863
-/- onverschuldigd betaald bedrag en nog niet terugontvangen bedrag					
Totaal bezoldiging	**11.670**	**5.312**	**7.084**	**7.000**	**1.750**
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

2019 *in euro's*	Mevr. M.N. Kallen-Morren	Dhr. T.A. van der Gun	Mevr. A. Lussenburg	Dhr. W. Ludeke
Functiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in jaar	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Bezoldiging				
Beloning	11.500	7.000	7.000	7.000
Belastbare onkostenvergoedingen		33	354	
Beloningen betaalbaar op termijn				
Totaal bezoldiging	**11.500**	**7.033**	**7.354**	**7.000**
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	29.100	19.400	19.400	19.400

3.10 Enkelvoudige balans

(na resultaatbestemming)

in euro	noot	2020	2019
Immateriële vaste activa	*1*	115.291	322.320
Materiële vaste activa	*2*	1.199.444	1.364.736
Financiële vaste activa	*3*	0	0
Totaal vaste activa		**1.314.736**	**1.687.056**
Voorraden	*4*	30.947	31.645
Vorderingen	*5*	443.275	490.053
Liquide middelen	*6*	2.732.566	2.517.424
Totaal vlottende activa		**3.206.788**	**3.039.122**
Totaal activa		**4.521.523**	**4.726.178**
Eigen Vermogen	*7*	1.926.353	1.902.975
Voorzieningen	*8*	142.513	106.896
Langlopende schulden	*9*	325.000	498.334
Kortlopende schulden	*10*	2.127.657	2.217.973
Totaal passiva		**4.521.523**	**4.726.178**

3.11 Enkelvoudige staat van baten en lasten

In euro	Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening vóór belastingen	88.593	55.000	66.772
Aandeel in resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen	-65.215	-185.000	-183.229
Resultaat	23.378	-130.000	-116.457

3.12 Toelichting enkelvoudige jaarrekening

Algemeen
De enkelvoudige jaarrekening van Stichting Dedicon maakt deel uit van de jaarrekening 2020. De grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gelijk aan die voor de geconsolideerde balans en staat van baten en lasten.

Toelichting enkelvoudige balans
Voor zover posten uit de enkelvoudige balans hierna niet nader zijn toegelicht, wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans.

Toelichting enkelvoudige staat van baten en lasten
Voor zover posten uit de enkelvoudige staat van baten en lasten niet afwijken van de geconsolideerde staat van baten en lasten zijn deze hierna niet nader toegelicht en wordt verwezen naar de toelichting van de geconsolideerde staat van baten en lasten.

3.13 Toelichting enkelvoudige balans

3. Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa is als volgt weer te geven:

in euro	2020	2019
Stand begin	-89.378	19.709
Vermogenscorrectie deelneming	-	74.142
Resultaat boekjaar	-65.215	-183.229
Stand per 31 december 2020	-154.593	-89.378
Verwerking negatieve deelneming in de rekening-courant	154.593	89.378
Waardering per 31 december 2020	**0**	**0**

Dit betreft de 100% deelneming in Dedicon B.V en deze deelneming wordt integraal geconsolideerd.

Het eigen vermogen van Dedicon BV is negatief en wordt gefinancierd door Stichting Dedicon. Daar Stichting Dedicon niet het voornemen heeft om de rekening-courant op te eisen, is de continuïteit van Dedicon BV niet in het geding. De jaarrekening van Dedicon BV is derhalve opgesteld op basis van de grondslagen van continuïteit.

Bij de waardering van de belangen in een deelneming met een negatief eigen vermogen dienen

tevens in aanmerking te worden genomen de andere langlopende belangen in de deelneming die feitelijk moeten worden aangemerkt als een onderdeel van de netto-investering. Om deze reden is in de jaarrekening het negatief eigen vermogen in mindering gebracht op de vordering op Dedicon BV.

In de jaarrekening 2019 van Dedicon BV is een vermogenscorrectie doorgevoerd. Aangezien de jaarrekening van stichting Dedicon toen al was vastgesteld, is deze correctie daarin toen niet verwerkt. De correctie wordt daarom nu in de jaarrekening 2020 van stichting Dedicon doorgevoerd in de vergelijkende cijfers van 2019. De reden van de correctie is als volgt toegelicht.

Sinds de oprichting van Dedicon BV zijn de negatieve en positieve resultaten feitelijk steeds verwerkt in de rekening-courant verhouding met stichting Dedicon. In de eerste jaren was dit logisch c.q. noodzakelijk vanwege de verliezen waardoor een negatief vermogen zou ontstaan. Per saldo zijn er echter positieve resultaten gerealiseerd tot en met het verslagjaar 2018. Doordat de omzettingen van rekening-courant naar vermogen in het verleden niet zijn geformaliseerd en evenmin het terugdraaien daarvan, is ervoor gekozen om het cumulatief resultaat van de datum van oprichting tot en met het verslagjaar 2018 op te nemen in de algemene reserve. Deze correctie is in deze jaarrekening 2019 van Dedicon BV doorgevoerd per 1 januari 2019, waarbij de vergelijkende cijfers zijn aangepast. De tegenboeking betreft de rekening-courant verhouding met Stichting Dedicon.

5. Vorderingen

in euro	2020	2019
Vorderingen op handelsdebiteuren	41.896	193.350
Vorderingen op deelnemingen	153.411	105.382
Waarborgsommen	19.375	19.175
Nog te ontvangen KB loon- en prijscompensatie 2020	106.415	0
Overlopende activa	122.178	172.145
	443.275	**490.053**

Vorderingen op deelnemingen

in euro	2020	2019
Saldo rekening courant	308.004	194.760
Af: afwaardering vanwege negatieve deelneming	-154.593	-89.378
	153.411	**105.382**

Dit betreft de vordering op de deelneming in Dedicon B.V.

Het eigen vermogen van Dedicon BV per 31 december 2020 is negatief. Bij de waardering van de belangen in een deelneming met een negatief eigen vermogen dienen tevens in aanmerking te worden genomen de andere langlopende belangen in de deelneming die feitelijk moeten worden aangemerkt als een onderdeel van de netto-investering. Om deze reden is in de jaarrekening het negatief eigen vermogen in mindering gebracht op de vordering op Dedicon BV.

Overlopende activa

in euro	**2020**	**2019**
Nog te ontvangen rente	0	0
Nog te ontvangen bedragen	0	-1.268
Vooruitbetaalde overige kosten	122.178	173.413
	122.178	**172.145**

6. Liquide middelen

in euro	**2020**	**2019**
Kasmiddelen	2.246	996
Tegoeden op bank- en girorekeningen	2.730.320	2.516.428
	2.732.566	**2.517.424**

Het totaal aan liquide middelen staat ter vrije beschikking en is terstond opeisbaar.

10. Kortlopende schulden

in euro	**2020**	**2019**
Schulden aan kredietinstellingen	43.333	49.156
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	304.062	377.976
Te betalen overige belastingen, SV- en pensioenpremies	424.924	473.944
Projectverplichtingen	395.742	617.927
Overlopende passiva	959.596	698.969
	2.127.657	**2.217.973**

De kortlopende schulden hebben een looptijd korter dan 1 jaar.

Overige gegevens

4.1 Vaststelling jaarrekening

De jaarrekening 2020 is vastgesteld door de directeur-bestuurder van Stichting Dedicon op 19 maart 2021.

Directeur-bestuurder
M.P. Verboom

4.2 Goedkeuring jaarrekening

De jaarrekening 2020 van Stichting Dedicon is goedgekeurd door de Raad van Toezicht van Stichting Dedicon in zijn vergadering van 19 maart 2021.

Mevrouw M.N. Kallen-Morren (voorzitter)
Mevrouw A. Lussenburg
De heer M. Schaap
De heer W. Ludeke

* In verband met mogelijke fraude verzoekt de KvK om de jaarrekening te deponeren zonder handtekening van de bestuurders. Daarom wordt hier volstaan met vermelding van de namen van de bestuurders die de originele jaarrekening hebben getekend.

4.3 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

VAN REE ACCOUNTANTS
registeraccountants en belastingadviseurs

Koolhovenstraat 11
3772 MT Barneveld
Postbus 272
3770 AG Barneveld

T (0342) 40 85 08
F (0342) 40 81 41
barneveld@vanreeacc.nl
www.vanreeacc.nl
KvK nr. 08107895

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de raad van toezicht van Stichting Dedicon

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2020

Ons oordeel
Wij hebben de jaarrekening 2020 van Stichting Dedicon te Grave gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Dedicon per 31 december 2020 en van het resultaat over 2020 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder en de bepalingen bij of krachtens de WNT.

De jaarrekening bestaat uit:
1. de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2020;
2. de geconsolideerde en enkelvoudige staat van baten en lasten over 2020; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel
Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en controleprotocol WNT 2020 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Dedicon zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Van Ree Accountants is een handelsnaam van Van Ree Accountants BV.
Op al onze diensten zijn de SRA-Algemene voorwaarden van toepassing die gedeponeerd zijn onder nummer 40481496 bij de Kamer van Koophandel te Utrecht.
Op verzoek worden deze kosteloos toegezonden.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd
In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2020 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5 lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie
Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag
- de overige gegevens

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag in overeenstemming met RJ-Richtlijn 640 Organisaties-zonder-winststreven.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de Richtlijn 640 Organisaties-zonder-winststreven en de bepalingen bij of krachtens de WNT. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te

liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening
Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften, de onafhankelijkheidseisen en het Controleprotocol WNT 2020. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;

- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. In dit kader hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden voor de groepsonderdelen. Bepalend hierbij zijn de omvang en/of het risicoprofiel van de groepsonderdelen of de activiteiten. Op grond hiervan hebben wij de groepsonderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de volledige financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Barneveld, 19 maart 2021
Van Ree Accountants

w.g.

J.A. van Ginkel RA MSc